

ARBETAREN

ORGAN FÖR SVERGES ARBETARES CENTRALORGANISATION

N:o 17

UPPLAGA A

LÖRDAGEN DEN 21 JANUARI 1922

PRIS 15 ÖRE

ARG. 1

Semestertvisterna inom verkstadsindustrien.

Skiljedomsutslaget till arbetarnas förmån.

Den skiljenämnd, som tillsattes enligt verkstadsavtalets par. 6, för att döma i tvist rörande semesterersättning åt arbetare inom den mekaniska verkstadsindustrien, har nu meddelat skiljedom.

Som bekant hade Sv. metallindustriarbetareförbundet med flera fackförbund till skiljenämndens avgörande hänskjutit följande frågor:

1) huruvida arbetare är berättigade att utgå semesterersättning för fyra dagars ordinarie arbetstid även i de fall arbetstiden pr dag eller vecka varit längre eller kortare än den som varit anställd sedan den 1 okt. 1920 till och med den 31 maj 1921, men efter denna tid blivit antingen permitterad eller avskedad, är berättigad till semesterersättning.

2) huruvida arbetare, som varit anställd sedan den 1 okt. 1920 till och med den 31 maj 1921, men efter denna tid blivit antingen permitterad eller avskedad, är berättigad till semesterersättning.

3) huruvida arbetare, som varit anställd sedan den 1 okt. 1920 till och med den 31 maj 1921, men efter denna tid varit permitterad längre eller kortare tid dock inte innehållit annan anställning under tiden, är berättigad till semesterersättning.

4) huruvida arbetare, som varit anställd sedan den 1 okt. 1920 till och med den 31 maj 1921, men efter denna tid varit permitterad längre eller kortare tid dock inte innehållit annan anställning under tiden, är berättigad till semesterersättning.

5) huruvida arbetare, som varit anställd sedan den 1 okt. 1920 till och med den 31 maj 1921, men efter denna tid varit permitterad längre eller kortare tid dock inte innehållit annan anställning under tiden, är berättigad till semesterersättning.

6) huruvida arbetare, som varit anställd sedan den 1 okt. 1920, men blivit under maj månad 1921 avskedad under omständigheter, som visa på att arbetsgivaren genom avsked förenat sig till semesterersättning.

7) huruvida sjukdom eller värnplikt utgör anledning för borttagande av semester eller semesterersättning, och

8) huruvida sjukdom eller lockout utgör anledning för borttagande av semester eller semesterersättning.

Skiljenämnden har i de till densamma hänskjutna tvistepunkterna meddelat följande tolkning av semesterbestämmelsen:

1) semesterersättning, där sådan tillkommer arbetare, skall, för den händelse arbetstiden på grund av arbetsbrist varit pr dag eller vecka längre eller kortare än den som varit anställd sedan den 1 okt. 1920 till semesterersättningens inträdande arbetstid hos arbetsgivaren.

Punkt två besvaras jakande, men punkt tre besvaras sålunda:

Har vid verkstad driften under någon del av samma tid varit inställd, är arbetare, som varit anställd sedan den 1 okt. 1920 och efter driftens återupptagande ånyo kommit i arbete, berättigad till semesterersättning, därest han vid driftens inställande inte blivit avskedad utan endast permitterad i avbiden på arbets återupptagande.

Punkt fyra besvaras jakande, men punkt fem däremot nekande, punkt sex besvaras jakande, såvida arbetaren blivit avskedad under de sista dagarna i maj 1921. Punkt 7 besvaras med att sjukdom och värnplikt inte få utgöra hinder för semesterersättning, och inte heller de i punkt 8 berörda anledningarna få utgöra hinder för semesterersättningens utfärdande.

I fråga om frånvaro från arbete efter meddelad permittering ävensom under värnpliktsjämsgöring, strejk och lockout skall vid semesterersättningens beräkning tillämpas den beräknade arbetstidens inskränkning ovan angivna grund.

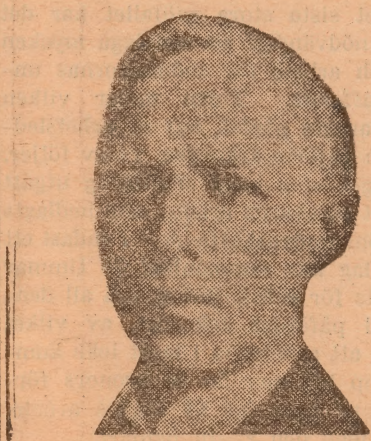
Arbetsgivarrepresentanterna, hrr Erik Aug. Forsberg och B. O. Ekman, ha anmält reservation mot skiljenämndens beslut.

Hrr Johan-Olov Johansson och Carl Fröjd ha åvenledes reserverat sig i en del punkter.

Ordförande i skiljenämnden har varit rådmän F. A. Lind.

Producenternas övertagande av produktionen.

Ett samtal med lektor Wigforss om möjligheten av idéns genomförande i byggnadsindustrin.

Ernst Wigforss.

Arbetaren uppsökte i går lektor E. Wigforss, som är medlem av den kommitté, landsorganisationen för en tid tillbaka skände till England för att studera gillensocialismen inom byggnadsindustrin. Och varmt intresserad som lektor är för denna sakens förverkligande också på svensk botten, ställde han strax tillnärmade kommande sina erfarenheter till värdigaste disposition.

Vad tror lektor Wigforss om möjligheten för en svensk byggnadsverksamhet i stil med den engelska gillensocialismen, frågade vi, rakt på sak.

— Det kan en utomstående egentligen inte säga något om. Det hela beror på vad organisationerna, vad arbetarna själva villja. De ensamma ha alla möjligheter i sitt land.

— Kommer den kommitté, som studerade de engelska förhållandena att framkomma med något positivt förslag i denna fråga?

— Den redogörelse, vi hålla på att utarbeta, blir närmast ett referat av, vad vi ha sett. Något bestämt förslag kommer den knappast att konkludera. Något bestämt uttalande därom kan jag dock inte ge på sakens nuvarande ståndpunkt.

— Och när kunna vi vänta den?

— När vi kunna få tid att göra den fördig. Men vi ha så mycket att göra...

— Hur tänker man sig den ekonomiska frågan löst hos oss?

— Det har jag ingen speciell föreställning om. Den kan säkert lösas på många olika sätt. I England har man gått den vägen, att man har byggt direkt för kommunerna. Dessa har så betalt veckovis. Men jag ser av de sista berättelserna därifrån att byggnadsindustriarbetarna söka få ett lån på 150,000 pund av de andra fackföreningarna (2 1/4 miljon svenska kronor) till 3 1/2 procents ränta. Med detta driftskapital skulle de kunna igångsätta ganska avsevärda byggnadsföretag.

— De fortsätta väl i alla fall att bygga för kommunerna?

— Naturligtvis. Men regeringen har börjat inskränka den kommunala byggnadsverksamheten, som till största delen baserats på statsbidrag. Och för att kunna utstricka sin verksamhet redan nu, vilja byggnadsarbetarna gå över till att bygga för privata. Då behöva de kapital. De privata betala nämligen inte ut veckovis, så som det offentliga gjort.

— Skulle inte en institution som kooperativ kunna arbeta samman med byggnadsarbetarna, åtminstone överläta byggnadsgillena de nybyggen, som de kooperativa företagen själva behöva?

— Nog borde de det. Men i England ha Kooperativa förbundet ett eget byggnadsdepartement som sköter om dess byggnadsverksamhet. Kooperativerna äro vanligtvis rädda för, att det skall uppstå ett producentmonopol, arbetarmonopol, och de ha en mycket skarp blick för våra byggnadsarbetarnas svaga sidor.

— Och privata pengar?

— Privata lån kommer de nog inte att få i första hand. Men, om kapitalfrågan är en svårighet, löser man den nog ändå, om det finns tillräcklig energi och organisationsförmåga bland arbetarna själva.

— Vad menar lektorn om Axel Karlssons förslag, att utbilda arbetslösa i an-

dra fack till byggnadsarbetare för att senare genom gillensocialistisk byggnadsverksamhet skaffa arbete med hjälp av offentlig kredit.

— Först gäller det ju att få i gång arbete för de arbetslösa byggnadsarbetarna själva. Och det äro många också utanför arbetarörelsen som menar, att om man bara fick i gång byggnadsverksamheten skulle det avhjälpa mycket av arbetslösheten inom de andra facken också. Då kom en hel rad andra industrier i gång, exempelvis tegelindustrin, träindustrin o. s. v., o. s. v. Köpkraften skulle stiga och hyrorna sjunka.

— Ni finner alltså inga överstygiga svårigheter i vägen för idéns praktiserande här i Stockholm.

— Varför mera i Stockholm än t. ex. i Göteborg. Där äro 50—60 man i arbete genom byggnadsgillena. Där är det dock inte fackföreningarna men enskilda som sammanslutt sig och skaffat pengarna själva. Var och en av dem ha genomsnittligt satsat 1,500 kronor i företaget.

— Hur omfattande är egentligen den gillensocialistiska byggnadsverksamheten i England?

— Där finns åtminstone 5,000 arbetare i denna verksamhet. Men det är en mycket osäker siffra.

— Vad tror lektor Wigforss om möjligheten för en svensk byggnadsverksamhet i stil med den engelska gillensocialismen, frågade vi, rakt på sak.

— Det kan en utomstående egentligen inte säga något om. Det hela beror på vad organisationerna, vad arbetarna själva villja. De ensamma ha alla möjligheter i sitt land.

— Kommer den kommitté, som studerade de engelska förhållandena att framkomma med något positivt förslag i denna fråga?

— Den redogörelse, vi hålla på att utarbeta, blir närmast ett referat av, vad vi ha sett. Något bestämt förslag kommer den knappast att konkludera. Något bestämt uttalande därom kan jag dock inte ge på sakens nuvarande ståndpunkt.

— Och när kunna vi vänta den?

— När vi kunna få tid att göra den fördig. Men vi ha så mycket att göra...

— Hur tänker man sig den ekonomiska frågan löst hos oss?

— Det har jag ingen speciell föreställning om. Den kan säkert lösas på många olika sätt. I England har man gått den vägen, att man har byggt direkt för kommunerna. Dessa har så betalt veckovis. Men jag ser av de sista berättelserna därifrån att byggnadsindustriarbetarna söka få ett lån på 150,000 pund av de andra fackföreningarna (2 1/4 miljon svenska kronor) till 3 1/2 procents ränta. Med detta driftskapital skulle de kunna igångsätta ganska avsevärda byggnadsföretag.

— De fortsätta väl i alla fall att bygga för kommunerna?

— Naturligtvis. Men regeringen har börjat inskränka den kommunala byggnadsverksamheten, som till största delen baserats på statsbidrag. Och för att kunna utstricka sin verksamhet redan nu, vilja byggnadsarbetarna gå över till att bygga för privata. Då behöva de kapital. De privata betala nämligen inte ut veckovis, så som det offentliga gjort.

— Skulle inte en institution som kooperativ kunna arbeta samman med byggnadsarbetarna, åtminstone överläta byggnadsgillena de nybyggen, som de kooperativa företagen själva behöva?

— Nog borde de det. Men i England ha Kooperativa förbundet ett eget byggnadsdepartement som sköter om dess byggnadsverksamhet. Kooperativerna äro vanligtvis rädda för, att det skall uppstå ett producentmonopol, arbetarmonopol, och de ha en mycket skarp blick för våra byggnadsarbetarnas svaga sidor.

— Och privata pengar?

— Privata lån kommer de nog inte att få i första hand. Men, om kapitalfrågan är en svårighet, löser man den nog ändå, om det finns tillräcklig energi och organisationsförmåga bland arbetarna själva.

— Vad menar lektorn om Axel Karlssons förslag, att utbilda arbetslösa i an-

Bråket om Stockholms spårvägstaxor.

Överståthållareämbetets resolution i frågan överklagas.

Kamrer J. W. Wahlström, som den 2 sistlidne december hos överståthållareämbetet besvarade sig över stadsfullmäktiges beslut i november rörande ny taxa m. m. vid spårvägar, anför nu besvär hos k. m. t. över att överståthållareämbetet i resolution av den 22 dec. fastställt den nya taxan utan att hänsyn tagits till vad stadsfullmäktige beslutat tillstyrka. Ö. A. hade ansett, att stadsfullmäktigebeslutet rörande taxan å en del förortslinjer inom nuvarande stadsområdet icke villade på fullt rättvis grund. Klaganden framhåller, att innan stadsfullmäktige i sedvanlig ordning avgivit sitt yttrande över de anförda besvaren, och utan att stadsfullmäktiges överklagade beslut blivit i laga ordning upphävt, Ö. A. i realiteten upphävt vad stadsfullmäktige för kommunens räkning beslutat rörande en kommunal angelägenhet.

Då med hänsyn till stadsfullmäktiges behandling av frågan om rabattbilletter den kommunala spårvägsstyrelsen möjligen kan inskränka Ö. A:s beslut att gälla endast vissa i resolutionen icke särskilt angivna linjer och inga skäl anförts för ställandet av trafikanterna vid Södra förstadsgatan samt Västra- och Hagallinjerna i en sämre ställning än befolkningen i Enskede och Bromma, vilka samhällen enligt Ö. A. skulle erhålla rabattförmåner, anser klaganden synnerligen befogadt, att stadsfullmäktige må beredas tillfälle yttra sig och besluta ifråga om resolutionens tillämpning enligt dess obestridliga lydelse.

Klaganden hemställer alltså, att ifrågasatt beslut och resolution måtte återkallas till överståthållareämbetet, och att stadsfullmäktige avgivet yttrande eller fattat nytt beslut rörande såväl sitt tidigare beslut som besvaren.

Arbetslösa tobaksarbetare skola uppvakta regeringen.

Gäller de arbetare, som ej innehaft anställning vid Monopolet.

Svenska tobaksindustriarbetareförbundet hade på fredagen anordnat ett möte i Södra Folkets hus med arbetslösa såväl manliga som kvinnliga tobaksarbetare, vilka ej varit anställda inom tobaksmonopolet, i och för dryftande av frågan om statsunderstödet. Mötet bestod av genom en delegation, vilken i nästa vecka skulle uppvakta social- och finansministrarna, framhålla nödvändigheten av en förhöjning av det årliga understödet, som av staten lämnas dessa arbetslösa tobaksarbetare. Denna förhöjning skulle uppgå till minst 50 proc., vadan alltså understödet pr år för män skulle utgå med 500 kr., för kvinnor med 600 kr., och för man och hustru med 1,050 kr.

Avtalsförhandlingarnas läge.

En kort resumé.

Den absolut övervägande delen av de arbetare, som över huvud ha sysselsättning, arbeta nu utan avtal. De fack, som ha uppgörelse om nya riks-kollektivavtal, äro: sko-, bokbinderi-, garveri-, samt litografiska och kemigrafiska arbetare.

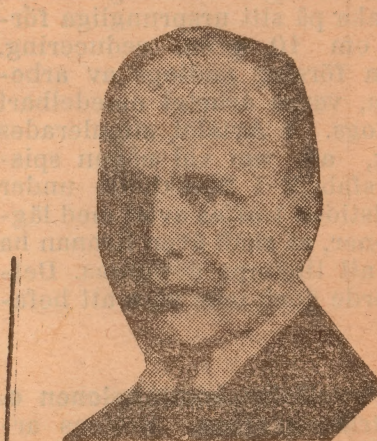
Förutom dessa ha så en del avtal av lokal karaktär träffats inom skilda industrier och verksamhetsområden. Tillsammans torde emellertid de sedan nyåret träffade lokala uppgörelserna ej beröra mer än några tusen arbetare.

Sedan ha ju en del yrken ännu gällande gamla avtal, t. ex. byggnadsarbetarna, vars avtal utlöper den 1 april och de grafiska arbetarna, vars avtal utlöper 1 juli och vars avtalsfrågor sålunda t. v. ej äro aktuella.

Utän avtal har sedan lång tid tillbaka arbetet fortgått vid järnbruket — ett

Intressant föredrag om de engelska byggnadsgillena.

Gillensocialismen: kompromiss mellan statssocialism och syndikalism — anser red. Sigfr. Hansson.

Sigfrid Hansson.

Stockholms byggnadsingenjörförening sammanträdde på fredagsaftonen på hotell Kronprinsen. Där höll riksdagsmannen red. Sigfrid Hansson ett föredrag om de s. k. byggnadsgillena i England.

Tal lämnade inledningsvis en kort redogörelse för de gillensocialistiska grunderna, vilka

socialismen som resultatet av en kompromiss mellan statsocialism och syndikalism. Staten skall, enligt det gillensocialistiska programmet, äga produktionsmedlen såsom samhällets representant; gillena skola förvalta dem likaledes som samhällets representanter.

I England har denna nya socialism börjat att praktiskt tillämpas inom byggnadsindustrin. Detta har skett i anslutning till regeringens bekanta, mycket omfattande bostadsbyggnadsprogram. Bostadsnöden krävde, så snart det engelska samhället åter började anpassa sig efter fredliga förhållanden, stora ekonomiska uppoftningar från det allmänna sidan.

Detta aktualiserade frågan om skapandet av produktionsformer som garanterade lägsta möjliga produktionskostnader. Arbetarna hävdade gent emot arbetsgivarintresset, att en väsentlig princip för förbilligandet av produktionskostnaderna vore

att skjuta undan mellan-

handen

och beskära varje möjlighet för enskilda att profitera. Arbetarna föreslog i detta syfte organisering av byggnadsgillena med uppdrag att för kommunernas räkning bygga bostadshus till självkostnadspris. I början av år 1920 bildades i Manchester det första byggnadsgillet och detta följdes omedelbart av liknande företag här och var i landet. Under loppet av några få månader bildades icke mindre än 160 gillen. En del av dessa lyckades rätt snart erhålla arbeten. I fjol sommar hade gillena i Manchesterdistriktet avslutat kontrakt med ett 30-tal kommuner om bostadshus till det aktionsvärda beloppet av 17,000,000 kr., avseende 1,500 bostads-

års tid — och inom möbelindustrin — sedan ett halvår.

Avbrutna, men äro upptagna förhandlingar äro att anteckna inom verkstads-, pappers- och pappersmasse-, textil- och byggnadsämnesindustrin. Till denna grupp får man väl även räkna rörlighetsarbetarna, som dock för innevarande månad ha ett provisoriskt avtal.

Inom övriga branscher torde riksavtalsförhandlingarna f. n. vila. Strejker av partiell karaktär äro att anteckna inom alla branscher, under det arbetsgivarna blott sparsamt använt lockoutklubban. Men de ha ju heller inte därtill haft synnerlig anledning.

lägenheter om 3 å 4 rum och kök. Det arbetareantal dessa byggnadsgillen inom Manchesterdistriktet vid denna tidpunkt sysselsatte uppgick till ca 4,000. Londondistriktet torde ha nått en nästan lika stor praktisk verksamhet.

Gillena äro fotade på fackföreningarna.

De kunna betecknas som fackföreningsorgan. De skapas på så sätt, att fackföreningarna inom byggnadsindustrin gemensamt utse lokala gillenskommittéer, bestående av en representant från varje lokal fackförening.

Valen av representanter ske genom allmän omröstning inom fackföreningarna. Gillenskommittéerna organisera i sin tur distriktsråd, vilka övervaka och leda verksamheten inom vissa geografiskt avgränsade områden och kontraktera de större arbeten, som de lokala kommittéerna ha svårt att åläga sig. Dessa distriktsråd garanterar den praktiska gillensocialistiska verksamheten, den nödvändiga samordningen och den nödvändiga samordningen mellan de olika distriktsråden.

Valen av representanter ske genom allmän omröstning inom fackföreningarna. Gillenskommittéerna organisera i sin tur distriktsråd, vilka övervaka och leda verksamheten inom vissa geografiskt avgränsade områden och kontraktera de större arbeten, som de lokala kommittéerna ha svårt att åläga sig. Dessa distriktsråd garanterar den praktiska gillensocialistiska verksamheten, den nödvändiga samordningen och den nödvändiga samordningen mellan de olika distriktsråden.

Valen av representanter ske genom allmän omröstning inom fackföreningarna. Gillenskommittéerna organisera i sin tur distriktsråd, vilka övervaka och leda verksamheten inom vissa geografiskt avgränsade områden och kontraktera de större arbeten, som de lokala kommittéerna ha svårt att åläga sig. Dessa distriktsråd garanterar den praktiska gillensocialistiska verksamheten, den nödvändiga samordningen och den nödvändiga samordningen mellan de olika distriktsråden.

Valen av representanter ske genom allmän omröstning inom fackföreningarna. Gillenskommittéerna organisera i sin tur distriktsråd, vilka övervaka och leda verksamheten inom vissa geografiskt avgränsade områden och kontraktera de större arbeten, som de lokala kommittéerna ha svårt att åläga sig. Dessa distriktsråd garanterar den praktiska gillensocialistiska verksamheten, den nödvändiga samordningen och den nödvändiga samordningen mellan de olika distriktsråden.

Valen av representanter ske genom allmän omröstning inom fackföreningarna. Gillenskommittéerna organisera i sin tur distriktsråd, vilka övervaka och leda verksamheten inom vissa geografiskt avgränsade områden och kontraktera de större arbeten, som de lokala kommittéerna ha svårt att åläga sig. Dessa distriktsråd garanterar den praktiska gillensocialistiska verksamheten, den nödvändiga samordningen och den nödvändiga samordningen mellan de olika distriktsråden.

Gillena uppträda som entreprenörer

i konkurrens med de privata. De begära inget företräde, endast att bli jämställda. Deras program är att erövra och socialisera marknaden medelst gott och billigt arbete. De synas ha förutsättningar att lyckas. Kostnaderna för produktion av bostäder ha avsevärt nedbringats t. o. m. under deras egna kalkyler. I nio fall av tio ha gillenas anbud varit lägre än de privata entreprenörernas. De ha besparat det allmänna många miljoner. Gillenas överlägsenhet i konkurrensen har möjliggjorts genom att de avstått från all profit. De ha väntat till arbetarnas bästa instinkter och

((Forts. på sid. 4)).

Offentliga Nöjen

K. Dramatiska Teatrarna.

Teatern vid Nybroplan.
Lördag 8-10.15:
Gästsupplärande av
friherrinnan Ellen Cederström.

GURLI.

Söndag: Samma pjäs.
Gästspel av Konstnärliga Teatern i Moskva
Måndag 23 jan.: NATTHÄRBERGET.

Tisdag 24 jan.: ONKEL WANJA.
Onsdag 25 jan.: BRÖDERNA KARAMASOV.
Biljetter till dubbel förköp (de högre
priserna) i dag lördag 12-4 i teaterns för-
köpsbyrå.

Teatern vid Birgerjarlegatan.

Lördag 8-10.15: "JOKERN".
Söndag: Samma pjäs.

Folkets Hus Teater.

Lördag kl. 8 e. m.
Nyårsrevy
DEN TRÄDLÖSA.
8 akter (18 tablåer) av Oscar Wennersten

Södermalms Teater.

6 Folkungagatan 6.
I dag kl. 8 e. m.:
UTANGUD.
Skådespel 15 akter av Leo Tolstoj.
Bilj. i Allm. Tidningskont., D. N., Hornsg.
1, samt från kl. 1 i teaterns biljettkontor.
A. T. 319 50.

Anna-Norrie-Afton.

Lördagen den 21 jan. kl. 8 em.
SÖDERMALMS LÄROVERKS AULA.
Skaraborgsgatan 11.
Medverkande:
Violinisten ILONA VON REGEZCY.
Pianisten MARTA SAMSON.

Offentliga möten

SOCIALISERINGSFRÅGAN

Söndagen den 22 jan. kl. 11 fm. i Kungs-
holms Realitetsverks Aula. Säljas 1 em.
4 expeditionen samt vid ingången.

Sammanträden

GÖTEBORG.

Göteborgs L. S. möten

nästa vecka:

Sekt. 2, sönd. kl. 10.30 f. m. i X-salen.
Göteborgs med omnejds distrikt av S.
A. C. har möte tisd. kl. 8 e. m. i H-salen.
Alla till distriktet anslutna L. S. med-
lemmar uppmannas infinna sig.
Göteborgs L. S. har årsmöte sönd. den
29/1 kl. 10 f. m. i G-salen.

Kamratmöte

för L. S. i Närke med omnejds distrikt
hålls i Hallsberg, Godtemplarlokalen,
Söndagen den 29 jan. kl. 1 em.
Kamrater från alla L. S. är välkomna.
Hallsbergs L. S. och D. K.

GÄVLE.

Gävle L. S.

håller ord. möte söndagen den 22/1 1922
kl. 11 f. m. i Folkets hus B-sal.
Ur dagordningen: Understödsfrågan m. m.
Medlemmar infinna Eder mangrannt!
Styrelsen.

Östergötlands Distrikt

avhåller årsmöte i Norrköping söndagen den 5 febr. kl. 10 f. m.
i Godtemplarhuset sal 1, och torde de frågor som önskas be-
handlas å årsmötet, jämte rapporter för senaste arbetsåret kom-
ma D. K. tillhanda senast den 1:sta febr. Resefördelning tilläm-
pas för ombuden.

FACKFÖRENINGSVÄRLDEN

Avtalsuppgörelse vid Kronans
spisbrödsfabrik. Uppgörelse om
nytt avtal, att gälla till den 31
augusti i år, träffades på freda-
gen vid spisbrödsfabriken—Kro-
nan i Sundbyberg. Uppgörelsen
föregicks av strejkunge, som
emellertid bilades samma dag.

Det gamla avtalet utlöpte den
1 sept. och något nytt avtal kom
icke till stånd. Direktör Barthel
Kock meddelade emellertid ar-
betarna, att de gamla lönerna
skulle få utgå till årets slut. I
början av denna månad upptogs
förhandlingar varvid dir. Kock
begärde 10 proc. lönereducering.
Arbetarna godtog icke detta
förslag, varför ingen uppgörelse
kom till stånd. Vid underhand-
lingarnas upptagande på freda-
gen ville hr Kock ha lönerna re-
ducerade med 20 proc.

Arbetarna nedlade då arbetet,
vilket hade till följd att direktör
Kock återtog sitt förslag och föll
tillbaka på sitt ursprungliga för-
slag om 10 proc. reducering.
Detta förslag godtog av ar-
betarna, varpå arbetet omedelbart
upptogs. I Avtalet stipulerades
dock, att om vid någon spis-
brödsfabrik i Stockholm under
avtals tiden träffas avtal med lä-
gre löner, så skall även Kronan ha
rätt att tillämpa desamma. Det-
ta torde dock icke vara att befa-
ra.

Arbetslöshetskommissionen o.
elektrikerstrejken. Statens ar-
betslöshetskommission har på
fredagen behandlat de av arbets-
löshetskommittéerna i Stock-
holm och Göteborg gjorda fram-
ställningarna ifråga om de ar-
betslösas ställning vid strejker-
na inom elektrikerfacket. Kom-
missionen har därvid remitterat
handlingarna till förliknings-
mannen A. Cederborg.

Nya förhandlingar inom tex-
tilbranschen. Nya förhandling-
ar komma att upptagas om riks-
avtal inom textilindustrin. På
måndagen Sveriges textilindu-
striförbund och Svenska textil-
arbetareförbundet beslutat upp-
taga förhandlingar och till opar-
tisk ordförande utsett direktör
Allan Cederborg. Förhandling-
arna taga sin början på textilin-
dustrieförbundets lokal lördag
kl. 4.

Förhandlingarna för verk-
stadsindustrin uppskjutes. Vi
meddelade i går, att förliknings-
sammanträde i verkstadsindu-
strien skulle hållas den 24 den-
nes. Emellertid har sammanträ-
det framflyttats — antagligen på
grund av arbetsgivaregeneralens
bortresa — till den 7 februari kl.
4 em.

Uppgörelse vid Hälleforsbolsa-
gen. Skogsarbetarekonflikten i
Hällefors, Sävsnäs, Gravelund o.
Elvestorp, samtliga platser sor-
terande under Hälleforsbolaget
förvaltning, har nu enligt vad ö.
K. erfarit bilagts. Båda parter-
na ha antagit det av förliknings-
mannen A. Wijkman framlagda
medlingsförslaget. Avtalet gäl-
ler tills vidare med 14 dagars
uppsägning och berör omkring
4,000 arbetare.

Definitiv uppgörelse hos Kjell-
grens bageri i Örebro. Under
gårdagen träffades slutgiltig
uppgörelse i konflikten vid

Fackföreningsmedlemmar!

Gynna vår Skoförsäljning.
Nya finna damskor i alla prislägen från
45 kr. till 22 kr. Barnskodon från 10.50
—13 kr. Herrskodon från 17—22 kronor.
Kraftiga norrlandsprjor för 15—17 kr. Hela
behållningen tillfaller de arbetslösa, och
den kan trots de billiga priserna bliva stor
om blott intresse för saken visas.
Öppet alla dagar från 10 fm. till 7 em.
Stockholms Fackliga Centralorganisations-
byrå för arbetslösa.
Nya Tullhuset, Vintövägen, hörnet av
Mästarn Samuelsg., andra sidan järnvägen

INTERNATIONELLT

Washington uttalar
förhoppningar
om Kina.

Maktarna vilja titta i varand-
ras hemliga handels-
fördrag.

WASHINGTON, torsdag. (T. T. från
Reuter.)

Japanerna ha gått in på att till ki-
neserna överlämna de båda trådlösa
stationerna i Kiautsjauterritoriet mot
tillbörlig vederköpning, sedan de ja-
panska trupperna dragit sig tillbaka.

Konferensens kommitté för östasiat-
iska frågor har antagit en resolution,
vari uttrycks förhoppningen att den
framtida utvecklingen av det kinesiska
järnvägsväsendet, skall sätta Kina i
stånd att konsolidera samtliga järnvä-
gar i ett enda system under kinesisk
kontroll med, om så erfordras, finan-
siell och teknisk medverkan från ut-
landet. I resolutionen framhåves även
att maktarna motsätta sig, att man på
de kinesiska järnvägarna gör någon
åtskillnad med anledning av passage-
rars eller fraktväsendes nationa-
litet. I händelse sådan åtskillnad lik-
väl göres, skall saken hänskjutas till
en internationell kommitté.

Kommittén för östasiatiska frågor
behandlade på torsdagen de f. n. exis-
terande kinesiska överenskommelser-
na. Förslagsvis antogs ett förslag, att
alla vid konferensen representerade
nationer skulle för kommittén fram-
lägga förteckningar på alla sina hem-
liga eller offentliga fördrag och över-
enskommelser, som beröra Kina. Den
definitiva omröstningen härom vän-
tas i morgon fredag. De kinesiska om-
buden meddelade, att Kina vore redo
att framlägga alla sina hemliga och
offentliga fördrag.

De republikanska senatorerna ha på
ett sammanträde godkänt fonderings-
lagen rörande de allierades skulder
och dessutom resolverat, att rätten på
ifrågavarande obligationer icke bör
underkastas 13/4 proc. ränta.

Rumäniens nya herrar.

Bratiano konseljpresident.

BUKAREST, torsdag. (TT. från
Havas.)

Den nya regeringen har konstitu-
erats med Bratiano som konseljpres-
ident och krigsminister samt Duca
som utrikesminister.

Parlamentet kommer att upplösas.

Arbetarna vill icke bli
aktieägare.

BERLIN, fredag. (TT.)
Friheit meddelar, att drifträdet
vid Kruppverken beslutat avrätta
arbetarna från att samtycka till
bolagets planer på att göra arbetar-
na till aktieägare i företaget.

Flyr befolkningen från
Fjärrkarelen?

HÄLSINGFORS, fredag. (TT.)
Befolkningen i de delar av Fjärr-
karelen, som erövrats av bolsjevi-
kerna, ha lämnat hemorten och flytt
till Finland. I en större by har
sålunda kvarblivit endast en sextio-
årig gumma.

En mördande fabriks-
explosion.

BROCKTON (Massachusetts), tors-
dag. (TT. från Reuter.)

En svår explosion har ägt rum i
Elliot's skofabrik, medan ett hundra-
tal arbetare befunno sig i fabriken.
På den första explosionen följde
flera andra, varigenom brandkärans
arbete hindrades. Antalet eventuellt
omkomna är ännu icke känt.

Kjellgrens bageri i Örebro. Ar-
betet skall pågå full tid och ej
endast några timmar på förmid-
dagen, som arbetsgivarens förra
krav innebar. Permitteringen
skall ävenledes ordnas med hän-
syn till denna indelning. Inga
avskedanden få ske under de
närmaste två månaderna.

Den engelska pressen
är onadig mot
Poincare.

Han ger inget hopp om
Europas återuppbyg-
gande.

LONDON, fredag. (TT. Radio.)

Ehuru en del passager i Poincarés
förklaring hälsas med gillande av
de engelska tidningarna, mottages
det, såsom helhet betraktat, med
uttryck av besvikelse. Daily Chro-
nicle upptäcker i talet vissa an-
märkningar, rörande vilka en en-
gelsk läsare otvivelaktigt torde hy-
sa betänkligheter och Daily Express
finner orsak till oro i Poincarés an-
tydan, att han kommer att fasthålla
vid straffåtgärderna och jämväl,
om så befinnes nödvändigt, påläg-
ga nya. Daily News gör icke talet
till föremål för någon ledande ar-
tikel, men i tidningens referat över
förhandlingarna i franska kamma-
ren hänvisas med besvikelse till
den passus, som behandlar straff-
bestämmelserna, såsom utgörande
en klav till hela förklaringen.

Manchester Guardians Pariskorres-
pondent skriver, att talet icke inne-
håller något, som kan inge hopp om
Europas återuppbyggande. Vi kun-
na icke säga, skriver Times, huru-
vida franska folket i denna av far-
or och motigheter uppfylla värld-
föredrager att stå fast på en grund-
val av frångått nationalitet eller
huruvida det börjar inse nöd-
vändigheten av en mera vittomfat-
tande sammanslutning mellan fol-
ken.

Nytt fördrag avslutas
med Ryssland.

MOSKWA, onsdag. (Rosta.)

Allryska centrala exekutivkom-
mittén har ratificerat den allmänna
provisoriska överenskommelsen samt
tilläggsöverenskommelsen om utväx-
ling av krigsfångar mellan republi-
kerna Ryssland och Ukraina å ena
sidan samt Österrike å den andra
sidan.

Den 2 dennes undertecknades av
Frundzo och turkiske folkkommissa-
rien Jusuf Kemal ett ukrainskt-
turkiskt fördrag. Den ukrainsk-
turkiska konferensen framkallade
stort intresse bland det turkiska
folket. Konferensens arbete forts-
skred snabbt och utan svårigheter
eller missbehålligheter. Inom när-
maste tiden kommer en turkisk kon-
sul för Ukraina att utnåmnas. Tur-
kiet ämnar upprätta intimt ekono-
misk och kulturell allians med
Ukraina.

Arbetslösheten i Eng-
land växer.

LONDON, torsdag. (TT. fr. Reuter.)
Antalet inregistrerade arbetslösa
i Storbritannien uppgick den 10 ds
till 1,933,450 mot 1,885,743 den 30 de-
cember. Arbetslösheten har därmed
nära nog fått samma utsträckning
som i juni förra året, då det bit-
tills största antalet uppnåddes med
2,177,899 arbetslösa.

Ingen syndikalist

bör glömma att tidningen
Arbetaren är vår främsta
agitator. Därför måste alla
verkliga syndikalister göra allt
för att skaffa prenumeranter på
Arbetaren.

Arbetstiden i Tyskland.

I genomsnitt 48 timmar.

Den i Tyskland normala arbetstiden
per vecka utgör 48 timmar, men inom
vissa industrier har denna tid minskats
med 1 1/2 å 3 timmar genom kollektivavtal.
På grund av att en del industribranscher
äro överhopade av order, utföras i dessa
5 å 10 timmars övertidsarbete per vecka.
Tillstånd till övertidsarbete är mycket lätt
att utverka i Tyskland.

Förhållandena vid väg-
bygget Sandviken-
Årsunda.

Brutal och obalanserad
arbetsledning.

Det klander, som riktats mot Norr-
lands statsarbeten från arbetarna och
även från andra håll, visar sig befo-
gat i alldes särskild utsträckning vad be-
träffar den avdelning av institutionen,
som leder anläggningen av vägen
Sandviken—Årsunda.

Arbetarna är här i tillfälle att an-
föra ett utdrag ur ifrågavarande ar-
betslednings meritlista, som till vissa
delar kan ge en föreställning om hur
dessa herrar bära sig åt mot arbetarna.
Herrarna ifråga brister i betänklig
grad mot vanlig hyfsning på gatorna
och i uppträdandet mot andra männi-
skor, och vi säga inte för mycket då vi
påstå, att Norrlands statsarbeten be-
gått ett grundligt misstag genom att
upphöja dem i ledarställning.

Arbetarna få betala snöfallet.

För att kunna fullfölja arbetet ef-
ter det sista stora snöfallet har det
blivit nödvändigt att nedlägga mycken
tid och arbete för snömassornas un-
danskaffande. Tiden under vilken
detta arbete pågått, har av arbetsle-
dningen påförts ackorden, varav följer,
att ingen som helst ersättning utgått
för det avsevärda arbete, som nedlagts
på snöns undanskaffande. I endast ett
arbetsslag har sammanlagt 76 timmar
använts för snöskottning, och all den-
na tid påfördes ackordet, av vilket
följde, att arbetarna i laget icke kom-
ma upp till mer än 36 kronors för-
tjänst pr man för 14 dagars arbete,
eller tiden den 2-15 januari.

En brysk och grov ton mot
arbetarna.

Den långa och genom det stora snö-
fallet besvärliga vägen till och från ar-
betet har givit arbetarna anledning
att begära ettdera att vägsträckan plo-
gades tidigt på morgnarna eller också
att en ersättning lämnades dem för
tiden, som de arbete sig fram genom
drivorna. Nu är att lägga märke till
att herrarna, till vilka framställningen
gjorts, anlitat skjuts, vilken debiteras
av statsarbeten. Men då de
statens trafikanters på de en-
dast grova tillmålen. "Vill ni inte
skaffa er hit själva, få ni göra bäst fan
ni gitter. Inte äro vi skyldiga hålla
er väg. Ni få väl ligga hemma, om
ni ha råd med det."

Dylika "artigheter" från folk, som
ha åtskilligt att lära, innan de komma
ens till genomsnittsnivån vad folkvett
beträffar, måste arbetarna åtnöja sig
med för att få äran att behålla förmä-
nen av att släpa med tungt arbete för
36 öre i timman.

Dagen före julafton skulle arbetar-
nas avlöning utbetalas genom arbets-
ledningens kontor vid "Hedgrind". An-
lända fingo de besked om att åter-
komma 5 timmar senare. En av ar-
betarna bad då en fråga till kamra-
ternas vägnar att de måtte erhålla avlö-
ningen tidigare, därför att det eljest
skulle bli omöjligt att kunna göra nö-
diga uppköp medan affärerna voro
öppna.

Brutna löften försvaras med
revolvern i fickan.

Vid avlöningstillfället i onsdags
denna vecka erhöles de arbetare, som
genom det sista snöfallet blivit hem-
skickade, besked om att deras avlö-
ning skulle utbetalas kl. 5 e. m. An-
lända vid denna tid meddelades de, att
endast hälften av styrkan skulle er-
hålla avlöning på vanligt ställe och att
den andra hälften skulle gå till "Gö-
tes barack" och hämta sin avlöning
där. Denna senare grupp väntade i
lugn och ro i två timmars tid på det
anvisade stället, men då ännu kl. 7
ingen visat sig för att utbetala likvi-
den, sändes en av arbetarna av kamra-
terna till kontoret för att fråga sig
för om hur saken skulle ordnas. Den-
na fick besked om att likviden skulle
utbetalas efter tjugo minuter. Kl. åtta
hade emellertid ännu ingen visat sig
för att utbetala likviden. Arbetarna
gingo då samtliga upp till kontoret,
men funno detta stängt. Efter 10 mi-
nuters ringande visade sig en tjänste-
flicka i dörren och upplyste att hon fått
order av herrarna att ingen finge kom-
ma in. Men arbetarna fortsatte att
ringa, och om en stund kom skakt-
mästaren ut och undrade vad de ville.
Arbetarna framförde sitt ärende, men
fingo till svar en snäsa om att "inte
ett dj-la öre skulle utbetalas förrän
kl. 8 på morgonen" påföljande dag. På

Rysslands växande
kapitalism.

245 företag utarrenderade i
Moskva.

Den 1 januari 1922 hade 245 fö-
retag utarrenderats i Moskva. Därav
voro 135 livsmedelsfabriker, 40 me-
kaniska verkstäder och 23 textilfa-
briker.

Till Jekaterinburg har anlånt en
kommission av amerikanare i sam-
band med underhandlingarna om ut-
lämnande av koncession å Nadjesj-
dinska verken. Man väntar från
Amerika verktyg, nödvändiga för
verkens utrustning.

Högsta folkhushållningsrådets pre-
sidium har bekräftat beslutet om en
elektrisk trust, som skulle omfatta
den elektriska stationen i Moskva
och en serie elektriska stationer i
distrikten.

Allryska centrala exekutivkommitt-
éns presidium har beslutat att till
arbetarna vid gummitfabriken Treu-
golnik utdela orden "Röda fanan"
för ett förtjänstfullt arbete.

I Kiev har inrättats en sockerin-
dustribank med ett aktiekapital om
12 miljoner guldrubel. Banken
kommer att ha filialer i Moskva,
Charkov, Kursk m. fl. städer.

Krigsriskernas svenska
offer.

Marinförvaltningen, kommerskalle-
gium och riksförsäkringsanstalten ha
på fredagen till regeringen avgivit för-
slag till förordning angående ersät-
ning åt personal, som under tjänstgör-
ing eller eljest dött på grund av olycksfall,
uppkomna i följd av krigsförhållanden,
samt åt deras efterlevande.

Sedan ämbetsverken rekapitulerat
de olika sätt, på vilka under krigs-
ärens ersättning utbetalades, övergä
till behandling av frågan, huruvida
högre understöd än hittills skall kunna
beredas personer, som under i riks-
dagsskrivelse givna förutsättningar
drabbats av olycksfall, eller deras ef-
terlevande. Starka skäl tala sålunda
för, anse ämbetsverken, att ovannäm-
da personer få sin framtida ekonomiska
försörjning tryggad. Men då de
medlemskapen skulle bestämmas
års olycksfallsförsäkringslag bör
gas till grund för utarbetandet av det
nu ifrågasatta förslaget. Detta skulle
omfatta "de personer, vilka under
tjänstgöring eller eljest av intresse för
allmänt väl drabbats av olyckor, upp-
komna i följd av krigsförhållanden,
eller deras efterlevande".

I förslaget bör inrymmas ett stad-
gande att ersättning under vissa om-
ständigheter skall kunna utgå även till
utländska undersåtar, i varje sådant
fall dock lämpligen efter regeringens
prövning. Resultatet av en kostnads-
beräkning för invalider och efterle-
vande ånkor och barn visar, att anta-
let ersättningsfall under åren 1914—
1920 uppgår till sammanlagt 886 med
ett däremot svarande kapitalvärde av
775,000 kr. Av riksdagen skulle under
sådana förhållanden behöva åskas ett
anslag av omkring 155,000 kr. Kapi-
talvärdet av alla framtida ersättningar
vid 1922 års början skulle uppgå till
sammanlagt omkring 1,250,000 kr.

framställt begäran att icke behöva gå
den långa vägen en gång till, gav han
till svar att avlöningen skulle utbe-
talas om en liten stund.

Denna lilla stund varade från kl. 8
till en kvart över 9 på kvällen. Då
först kommo herrarna lägnade ned till
arbetarna. I täten gick föräldsförval-
tare Andersson (en enligt ryktet f. d.
fängelsevaldiger). I hans högra rockficka
sågo arbetarna en revolver i stie-
ka upp. Och först vid 10-tiden hade
arbetarna fått utkvitterat sin lön.

Ohysad framfart på gatorna i
samhället.

På måndagskvällen vid 9-tiden las-
tade herrarna från Norrlands statsar-
beten sina stoffhyddor i en släde utan-
för järnvägshotellet i Sandviken, ty-
ligen efter intagandet av åtskilliga för-
friskningar. Skjutsen satte av efter
stationsgatan och vid postkontoret
körde den förbi två flickor. En av
herrarna högg i förbifarten tag i en
av dessa och släpade henne med efter
släden under sällskapets tillrop om
att hon skulle få följa med dem till
"Hedgrind" (deras bostäder) — och
allt under det flickan bad att få slip-
pa lös. Efter att ha släpat henne med
efter gatan några meter funno de dock
för gott att släppa henne.

Med allt detta för ögonen, vilket än-
dock är en bråkdel av den meritlista,
denna arbetsledning redan hunnit med,
kunna vi slå fast, att det rykte Norr-
lands statsarbeten fått bland arbetar-
na, inte på minsta sätt är överdrivet
utan snarare tvärtom.

Telning.

ARBETAREN

Redaktör:
FRANS SEVERIN,
Redaktion och Expedition:
LASTMAKARGATAN 29
(vid Oxtorget)
Postadress:
Box 339, Stockholm 1.
Telegramadr.:
ARBETAREN.

REDAKTIONEN:
Redaktionsmottagningstid kl. 3-4 em.
Allm. tel. Norr 486 34, Rikstelefon 126 43.
Redaktionssekretärens mottagningstid
kl. 12-2 och 6-7 em.

Allm. tel. Norr 486 34, Rikstelefon 126 45.
Notissänd. öppen fr. kl. 10 fm. till 2 natten.
Allm. tel. Norr 486 34, Rikstelefon 126 43.
Redaktionen stängd lördagar.

EXPEDITIONEN:
Öppen från kl. 9 fm. till kl. 6 em.
Lördagar stängd Expeditionen kl. 4 em.
Allm. tel. Norr 489 48, Rikstelefon 126 23.

FAKTOR:
Allm. telefon Norr 485 92.

Tryckeri A.-B. Federativ, Stockholm, 1922.

Stockholm den 21 jan.

Kristidsransonering och socialism.

Med utgångspunkt från revisorernas anmärkningar mot Stockholms stads livsmedelsnämnd finner sig Stockholms Dagblad böra sjunga den gamla litanian om krigstidens kommissionsväsende såsom ett avskräckande exempel på socialismen. Bortsett från att hela livsmedelsbristen och det därav följande ransoneringsystemet och kommissionerna voro en frukt helt och hållet av den borgerliga samhällsordningens oförmåga att stå emot inför krigets påfrestningar — även kriget var ju en frukt av den borgerliga samhället — så vittna dessa oupphörliga upprepningar av ett i och för sig ohållbart argument, om den uppenbara förlägenhet borgerligheten befinner sig i, då det gäller att finna skäl mot socialismen.

Det skall inte förnekas, att ransonerings- och kommissionsväsendet i mycket avseende från den borgerliga ekonomins normala ordning, och det bör kanske heller inte förnekas att det i viss mån föredrogs ett släktycke med vissa av de principer, som socialisterna i gångna tider tänkt och i en del fall ännu tänka sig skulle ligga till grund för samhällsekonomin, men eljest var hela kommissionsväsendet, såsom naturligt är, allt igenom borgerligt.

För det första svävade den rent borgerliga anda över kommissionerna såväl som över allting annat i samhället, enligt vilken en var människa bör förse sig så mycket hon kan, även om det skall ske på medmänniskornas bekostnad. Detta är ju den borgerliga ekonomins viktigaste princip, A och O i den ekonomiska liberalismen. För det andra var den borgerliga ordningen knäsat inom kommissionerna, enligt vilken var och en är herre över sin stackare. I en oändlig rangskala stod den ene över den andre; och hos ingen krävdes eller förutsattes det självansvar, som den nutida socialistiska åskådningen allt starkare betonar måste ligga som grunden under det socialistiska samhället. För övrigt kan en sådan ansvars-känsla inför sig själv och inför samhället näppeligen finnas inom ramen av den borgerliga ekonomien, och trots alla kommissionerna var ju dock samhället allt igenom borgerligt. Kommissionerna voro endast provisoriska hjälpredskap under en av den borgerliga samhällsordningen fram-besvuren kris.

Men just kristidsståndet är det viktigaste av allt att taga med i räkningen vid bedömandet av krigstidens kommissionsverksamhet, emedan detta på samma gång som det var orsaken till kommissionernas uppkomst, också omöjliggjorde deras klanderfria skötsel.

Man skall icke vara mycket förfaren i mänsklig psykologi för att inse vad den genomgående brist

på alla nödvändighetsvaror betydde, som vi hade att dragas med under kriget. Människorna, som då ingen fara är för handen, kunna vara relativt försynta och tillmötesgående, sjunka i allmänhet ned till den brutalaste egoism, så snart de hotas i sin livsföring. Solidaritet och samhällskänsla äro begrepp, som äro fullkomligt främmande för den borgerliga ordningen i allmänhet, och det var därför så mycket mindre tänkbart, att dessa känslor i en hast skulle frammanas, just då egoismen för många syntes vara den enda möjligheten att upprätthålla livet. Man behöver inte gå tillbaka till krigstiden för att se exempel på denna brutala egoism, man kan se den vid en spårvagnshållplats vid vissa tillfällen, vid en teaterbiljettlucka, eller ännu hellre vid sådana evenemang som då Carpentier hedrar vår huvudstad med ett besök. Det är inte tal om att alla ha lika rätt vid dylika tillfällen, utan endast om en brutal kamp om de smulor som finnas. Den "svagare och mindre begåvade" får bli utan och eventuellt gå under; det är ju en äkta borgerlig princip eller hur, hämtad direkt från naturen själv.

Ransoneringen och kommissionerna voro ingen socialism, men även om så hade varit, så hade det dåliga resultatet av deras verksamhet icke varit något bevis för socialismens duglighet. Det är nämligen icke meningen, att det socialistiska samhället skall ha så ont om brödbitar som det borgerliga under kriget hade. Borgarna skola kanske förnumstigt anmärka att socialismen sålunda endast är hållbar under goda tider, då det överflödar av de artiklar, som människorna behöva för sitt dagliga uppehälle. Och det skall genast erkännas att icke heller ett socialistiskt samhälle skulle under en sådan brist, som den vi upplevde under kriget, kunna hand-hava fördelningen av smulorna utan att skäl till sådana anmärkningar, som

mot Stockholms livsmedelsnämnd, skulle förefinnas. Men detta bevisar inte socialismens oduglighet. Däremot bevisade sig det borgerliga samhället odugligt att motstå de påfrestningar, som det själv framkallat. Vi skulle naturligtvis ha kunnat undvara ransoneringen, och det borgerliga samhället skulle ha bevisat sig kunna motstå påfrestningarna. Men hur? Alltid på något sätt skulle vilket samhällstillstånd som helst kunnat motstå påfrestningen, men det är skillnad på att motstå och motstå, och just ransonerings tillkomst bevisar att den borgerliga samhällsordningen hade mycket svag motståndskraft, ty eljest hade aldrig ransoneringen tillkommit.

För vår del hysa vi ingen beundran för kommissionerna och vilja på intet sätt sudda över de anmärkningar, som framställts mot Stockholms stads livsmedelsnämnd. Men att framställa ransoneringen som ett slags socialism, det är ett uppenbart falsarium i lätt genomskådligt syfte. Den borgerliga staten är en byråkratorganisation, och allt vad den företar sig måste bli byråkratiskt, följaktligen även kommissionsväsendet. Men just därför ha vi sedan årtal tillbaka stritt för att socialismen icke skulle vara liktydigt med statens överlagande av alla funktioner i samhället. Och vi kunna nu inregistrera, att även socialdemokratien, som varit statsocialismens ständaktige vapendragare, på senare tid i samstämmighet med oss erkänner att staten är olämplig som ekonomisk företagare. Men att konstatera detta, innebär inte att avskilja socialismen, ty gemensamhetsbegreppet och samhällelig produktion behöva inte nödvändigtvis ha statsdriftens former, och för övrigt, så dålig statsdriften är, så torde den för de flesta av samhällets invånare vara fördelaktigare än privatkapitalismen.

F. S.

RESSOPINIONEN

Av kommunisternas främste talesman, hr Kilbom, hade man ju väntat att han skulle, sin av tredje internationala pålagda plikt likmätigt, begagna tillfället för att propagera kommunism och ordentligt låta både borgare och socialdemokrater veta veta vad klockan är elagen, förklarar Ny Tid och avslöjar:

Hr Engberg, som lär ha gjort sig beredd på att grundligt nedgöra de Kilbomska teorierna, fick emellertid ingen anledning att fullfölja denna sin avsikt, ity att det allmänna intresset av hr Kilboms anförande blev att han i själva verket stod ett stycke till höger om högersocialisterna. Ansatt härför förklarade han helt enkelt, att hans anförande förestavats av praktiska skäl och av den taktik, som han ansåg vara för dagen den lämpliga. Låt oss kopplas att han fortsätter med det; kommunismen förklarar nog inte på att hr Kilbom är praktisk, men riksdagsarbetet och arbetarna kunna kanske vinna någon smula därpå.

Kilbom lyckades alltså allaredan vid starten lura en så gammal tränad politiker som Engberg. Hur skall det gå i fortsättningen?

Den socialdemokratiska pressen har ett rätt krävande arbete med att förena den nya försvarsväpnade ståndpunkten med det vägrade anslaget till den frivilliga skytteförelsen. Östergötlands Folkblad bidrager med följande till försvarsministern:

En rörelse, som sammansatts på det sättet, till stor del tack vare det viktiga understödet från lämnat, kan knappast motsvara de anspråk, som måste bildas förutsättningen för dess inpassande i den egentliga försvarsorganisationen. Först sedan rörelsen fått på allvar pröva sin egen kraft, och dess medlemmar, såväl aktiva som understödjande, därmed blivit i tillfälle visa hur pass starkt och bärande intresset för skytteförelsen försvarsuppgifter i grund och botten verkligen är, först då torde man kunna riktigt bedöma i vilken utsträckning denna verksamhet bör i lämpliga former förenas med försvarsväsendet.

Vi veta icke om det kan anses generande för Per Albin att antaga det vara hans gamla antimilitaristiska ståndpunkt som föranlett honom att indraga anslaget till skytteförelsen. För vår del skulle vi ansä hedrande utan att skäl till sådana anmärkningar, som

Stannings initiativ till samman-kallande av en internationell socialistkonferens ger F. D. P. anledning till följande förhoppningsfulla rader:

Då sålunda tanken på en stor internationell socialistisk konferens börjar inom skilda riktningar framträda ej blott som önskvärd utan rent av som nödvändig i närvarande fruktansvärt vansklighet situation, är det att hoppas, att de tre exekutiva kommittéerna måtte kunna finna en gemensam basis för dessamma och ena sig om dess snabba inkallande. Utan tvivel vore detta en händelse av den allra största räckvidd, som med ett slag skulle lägga det internationella proletariats ord i vågskålen med en helt annan tyngd än förut, när det viktiga avgörandet förestår i Genua.

Otvivelaktigt skulle, ceteris paribus, en enig arbetareklass ha större utsikter att göra sina meningar gällande än en splittrad, men känner sig F. D. P. övertygad, att de meningar II Internationals vill göra gällande, skulle ha någon för arbetareklassens välfärd större betydelse. För 1914 var ju arbetareklassens praktiskt taget enig men de fördelar arbetareklassen skördade därav, förefaller oss knappast berättiga till några större förhoppningar för framtiden heller. Härtill kommer att situationen nu är betydligt mindre lämpad för en arbetareklassens aktion än vad fallet var 1914. Upprättat sagt är det osannolikt att fallet varit arbetareklassens aktion nu skulle bestå, om det icke skulle vara avfattande av resolutioner, men, utan att säga något ont om resolutionerna, så hade ju II Internationals antagit så många före 1914, utan att detta hade någon preventiv inverkan på borgarklassens brottsliga instinkter, och — detta är det värsta — utan att ha visat att den menade något allvar med sina resolutioner, att kampmedlet i II Internationals hand torde ha betydligt förskötats.

Den borgerliga skenheligheten — och, har man rätt att tillägga, även den hedenska — jämmar över de smärter den tillfogats av Gorters bok "Socialismens A. B. C." har än nu inte hunnit lägga sig, utan får ännu tjänstgöra som fyllnad i spalten. Här Stockholms-Tidningen:

En episod, som alla icke för regeringen har till sist nämnas. Professor Lindskog, som i andra kamaren fick någon anledning till en

Skogsskövlingenslagen bör förlängas.

Giltighetstiden bör nu utsträckas över ett år.

Samtliga rikets skogsvårdsstyrelser tillstyrka i kraftiga ordalag, att regeringen prolongerar 1920 års provisoriska skogsskövlingenslag intill dess frågan om en ny allmän skogslag blir löst. Det hittills praktiserade sättet att förlänga lagens giltighetstid för ett år i sänder synes mindre lämpligt, varför regeringen tillrådes att prolunga lagen för längre tid än ett år i avvaktan på permanent lagstiftning.

Lagen i fråga har fortfarande alla skogsvårdsstyrelsernas odelade sympatier, emär den allmänt verkar mycket gott för skogsvården i alla län. Bland allmänheten råder nu stor förståelse för nödvändigheten av ett lagstadgat skydd för våra växtliga ungsogar, och detta framhålls främst vara lagens förtjänst.

På grund av den nu rådande depressionen i trävarumarknaden förekommer i fjol blott ett fåtal överträdelser av lagen, vilka föranledde utfärdandet av avverkningförbud från skogsvårdsstyrelsens sida. De då gällande låga priserna i trävaror har givetvis ej lockat till överdriven avverkning i samma grad som under den tid, då denna lagstiftning först kom till. Så snart den minsta ljusning i trävarumarknaden kan spåras, torde man emellertid med all säkerhet kunna påräkna, att skogstillgångarna bli hårt anslådda. Det anses därför allmänt ej vara lämpligt att låta den tillfälliga minskningen i avverkningarnas omfattning och lagens tillämpning under fjolåret inverka på omdömet om lagstiftningens befogethet.

Ett ej obetydligt antal skogsägare, som genom depressionens inverkan fått en ekonomisk derangerad, vanligtvis därigenom att de under den livliga egentandshandeln under kristiden köpt alltför dyrt, väntas nämligen tämligen säkert komma att försöka genom hårda avverkningar till ytterlighet utnyttja ej blott det mogna skogsbeståndet utan även ungsogarna. För att kunna reglera ingripa till skydd för skogsproduktionen och för sparande av det på sina håll redan hårt åtgångna skogskapitalet gent emot skogsägare, som sakna närliggande skogsbäns-

erördras då fortfarande lagens bestämmelser.

Endast några smärre tillägg och ändringar i den provisoriska lagen anses önskvärda, bl. a. medgivande av rätt för skogsvårdsstyrelserna att åtala överträdelser av utfärdade avverkningförbud. Den i fjol tilldelade rätten att skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän att i avvaktan på skogsvårdsstyrelsens beslut utfärda interimistiskt avverkningförbud synes ej ha kommit till användning i något enda fall under år 1921. Med undantag av skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län anser man dock denna nyhet i lagen vara av sådant värde, att densamma bör bibehållas. (H. B.)

Stor eldsvåda utanför Linköping.

LINKÖPING 20/1. (T. T.) Lingshems mejeri utanför Linköping har i natt nedbrannit. Smörgäret kunde man rädda, medan det till flera tusen kg. uppgående ostpartiet blev förstört. Den moderna inredda mejerisalen av sten lyckades man rädda tillika med maskinerna. Det brandskadade värderas till 60,000 kr. Anledningen till eldens uppkomst är ännu okänd, men man gissar på kortslutning. Mejeriet tillhör Lingshemsortens mejeriförening.

vidräkning med den beryktade boken "Socialismens A. B. C.", skulle enligt vad en källa i denna tidnings gärdagsnummer tyckte sig uppfatta, därvid hava lyckats mindre väl. Särskilt genom att ge denna boks för-svarare här i Sverige, hr Engberg, tillfälle till en så särskilt rolig replik. Den som för bedömande härav är hänvisad till referatet måste säga sig, att dessa i så fall samt och synnerligen måtte hava gjort hr Engberg svidande orätt. Oavsett denna mindre väsentliga omständighet har professor Lindskogs karaktäristik av boken uppenbarligen varit fullkomligt berättigad, och han gav även hr Engberg ordentligt svar på tal. Vad han i denna sak yttrade, var för övrigt näppeligen skarnare än den kritik, som t. ex. i Soc.-Dem. åtnöts att detta för socialismen allt utom hedrande akt-stycke.

Det är lätt att förstå, att för den, som har hyckleriet som högsta moral, den något brutala uppriktigheten i Gorters bok skall verka stötdande. Eljest är ju lögn och bedrägeri — naturligtvis under borgerligt anständiga former — den främsta förutsättningen för karriär i ett borgerligt samhälle.

RIKSDAGEN

Lagen mot oskäligen arrendestegring förnyad?

Även lagen om jämkning i dagsverkskyldighet kommer att föreslås prolongerad.

Lagrådet har haft under granskning inom justitiedepartementet upprättat förslag till "lag om fortsatt tillämpning av lagen den 22 juni 1921 med vissa bestämmelser mot oskäligen arrendestegring" samt till "lag om jämkning i vissa fall av arrendatorer åliggande dagsverkskyldighet". Dessa förslag innehåller sålunda prolongation ännu ett år av ifrågavarande lagar eller s. k. arrendestegrings- och torpkontraktslagarna.

I ett uttalande till statsrådsprotokollet framhåller justitieministern, att den i ärendet verkställda utredningen givit vid handen, att sådana arrendeeavtal, vilka äro föremål för denna lagstiftning, fortfarande äro på sina håll gällande. Härvidna antalet dylika arrendatorer är större eller mindre, är en omständighet, som icke kan tillräknas avgörande betydelse, då det såsom här gäller att bereda för den enskilde ett för honom viktigt hänsedde det sköda och den hjälp, som påkallas av rättvisa och billighet. Härtill kommer, att ifrågavarande lagar icke kunna erhålla tillämpning för andra fall än sådana, i vilka efter opartisk prövning ett ingripande i arrendeförhållandet finnes skäligen böra ära rum, varför, enligt justitieministerns mening, fullgiltiga skäl föreligga för lagarnas ytterligare prolongerung. Vad angår den under fjolåret på riksdagens initiativ tillkomna torpkontraktslagen är en dylik åtgärd motiverad även därav, att lagen varit gällande under föga mer än ett halvt år och att därför ytterligare någon tids erfarenhet om lagens verkningar torde böra samlas, innan frågan upptages om att låta lagens giltighetstid ut-löpa.

Lagrådet har lämnat förslaget utan anmärkning och en k. proposition är omedelbart ett emotse till riksdagen.

Arbete åt tuberkulossjuka konvalescenter.

I första kammaren har hr Wahl (s.) lämnat motion om utredning rörande åtgärder för beredande av lämpligt arbete åt tuberkulossjuka konvalescenter.

Kontroll över riksdagsmännens skolkning.

Vid kamrarnas sammanträden på fredagen väcktes i första kammaren av hr Stendahl (h.) och i andra kammaren av hr Kinman (h.) en motion, vari hemställes om erforderliga åtgärder för ändring av nu gällande bestämmelser i syfte att effektiv kontroll utövas över kammarledamöternas närvaro vid arbetsplena. Ävensom att förfallolös frånvaro från desamma kommer att medföra viss påföljd.

I motiveringen framhålla motionärerna att enligt en vitt utbredd allmän uppfattning, vars riktighet icke torde kunna bestridas, frekvens vid riksdagens sammanträden ofta är mycket ringa. Oavsett de reella olägenheterna härav, får icke ens en skynt av misstanke förefinnas, att riksdagen själv icke skulle vilja pålägga sig de ordnade och kontrollerade arbetsförhållanden, som numera påfordras inom andra förvaltningsorgan och representationer. Det borde således med fördel kunna föreskrivas, att ingen riksdagsman utan laga förfall finge utebliva från ett arbetsplenum och garantier böra skaffas för att riksviktiga beslut icke klubbfastas inför mycket gäst besatta kammarer. För kontroll blir det då nödvändigt, att för varje arbetsplenum företaga upprop och öfrankomligt blir, att bestämmelse även infördes att förfallolös frånvaro medföra viss påföljd, lämpligen förlust av den dagens riksdagsmannaarvode.

Lindman lovade för mycket!

Under årets remissdebatt lovade ju hr Lindman att "vi" inte skulle besvara med någon tullmotion. Vad han inbegrep med "vi" kan ju vara tveksamt, men menade han högergubbarna i gemen, så lovade han för mycket.

Hr Gustafsson i Stensholm (h.) har nämligen i första kammaran med nio instämmanden väckt motion om höjning av tullsatserna på vissa animaliska jordbruksprodukter. Sålunda föreslås att tullsatserna på beslämmas till följande belopp: levande nötkreatur 20 kr, per st, levande svin 20 öre per kg., rökta fläsk 35 öre per kg., fläsk, andra slag 24 öre per kg., ister 30 öre kg., kött, andra slag 14 öre per kg., naturligt smör 60 öre per kg.

Det skulle vara bra märkvärdigt om ej ett eko upprepar denna fromma önskan även i andra kammaran.

Den gamle mannen föll i elden och brändes till döds.

En hemsk olycka, som krävde ett mänskligt, inträffade på torsdagen i Edsbyn socken. 84-årig O. Johansson, som en längre tid varit sängliggande och för en stund lämnats ensam, hade stigit upp från sängen och av någon anledning fallit i elden i den öppna spisen. Han fördes så fort som möjligt till Eksjö lasarett, där han emellertid på kvällen avled.

En alldeles ny och oprövad princip.

Man behagar föreslå duglighet som villkor för högre ämbeten!

I en i första kammaren väckt motion föreslår hr Wahl (s.) skrivelse till k. m. t. med anhängan att råds-, byråchefs-, ledamots- och därmed likställda befattningar inom statsförvaltningen och de centrala ämbetsverken hädanefter måtte tillsättas först sedan genom tjänstens offentliga ledigförklarande i eljest vanlig ordning tillfälle beretts för kompetenta sökande att anmäla sig och styrka sin kompetens. I motiveringen eninvar motionären bl. a. om de förhållanden inom statsförvaltningen, på vilka uppmärksamheten fästa genom statsrevisorernas berättelse och framhåller att genom det nuvarande systemet för befordran till dessa tjänster åtskilliga mera kompetenta i många fall ute-stängas.

Hallsta L. S.

Var först med svar på det cir-kulär som för några dagar sedan utsändes angående spridningen av Arbetaren. Och svaret blev att 20 ex. såljas varje lördag. Vi vänta meddelande i samma riktning från andra L. S.

Bostadsockret.

Även stadens byggen bli ocker-objekt.

Att stävja bostadsockret synes vara ett arbete, lika besvärligt som rensandet av Augias stall. Ej ens de provisoriska bostäder som staden anskaffat till några av de husvilla, äro befriade från trafiken, ja, man vore nästan frestad att tro dessa vara bland de främsta objekten för ockertrafiken.

Så har det, för att nämna ett exempel, berättats oss, hurusom en hovmästare vid en av stadens finaste restauranger av staden hyr en lägenhet i Årstalunden, i vilken han sedan ställt in litet skräp. Och så uthyres det hela som "möblerat", med en avans på åttio procent i "flera liknande fall ha anförts, men för dagen må detta vara nog. De faktiskt organiserade arbetslösa

förening har tillsatt en undersökningskommitté, vars adress: Drothninggatan 83, a. b. Här emotges vardagar mellan kl. 10,30-12 (lördagar 3-4) anmälningar från sådana andrahandshyresgäster, som anse sig bli uppskötade av sitt världfoll. Sådan anmälan bör göras ofördröjligen.

Om onsdag, den 25 januari har kommittén utlyst ett möte i Södra Aulan, Skaraborgsgatan 9. Mötet hålles kl. 7,30 och till dessamma ha inbjudits, dels vederbörande myndigheter, på vilka det må anses närmast ankomma att stävja hyres-ockeret, dels dessa offer själva och slutligen den intresserade allmänheten. Efter ett inledningsanförande kommer diskussion att ordnas.

Kaserner — idiotanstalter!

Ett gott förslag att utreda.

Medicinalstyrelsen har till socialministern överlämnat en framställning från överinspektören för sinnessjukvården dr Alfr. Petréns rörande uppdrag för medicinalstyrelsen att verkställa utredning huruvida kasernerna vid Lund och Härnösand, där det icke skulle komma att användas för försvarsändamål, lämpligen skulle kunna apteras till anstalter för vuxna obildbara sinnesslöa. Styrelsen hemställer, att om den av överinspektören ifrågasatta utredningen skulle komma att uppdagas åt styrelsen, densamma måtte utsträckas att omfatta även möjligheten att aptera nämnda kaserner för vård av sinnessjuka.

Framställningen åtföljes av en överinspektören utarbetad historik rörande utvecklingen av vården om obildbara sinnesslöa. Överinspektören betonar, att det icke minst med hänsyn till nuvarande ekonomiska läge, vore önskvärd, om denna fråga kunde lösas utan uppförande av nybyggnader.

Eldsolycka genom kortslutning.

Eld utbröt vid åttatiden på torsdagkvällen i ekonomibyggnaderna tillhöriga egendomen Välsby i By socken. En loge, en lada samt ladugården och stallet jämnades med marken. Kreaturen räddades med undantag av några får och höns, vilka jämte gröda och inventarier blev lämnade. Det brinna var försäkrat. Orsaken till elden var elektrisk kortslutning. Gården äges av patron M. Dehl.

Regeringens aktion för frihet åt de dömda I. W. W.-männen.

Utrikesdepartementets telegram- växling med Washington.

I anledning av de grava anmärkningarna, som gjorts av Ragnar Johansson gent emot den svenska regeringen för dess sätt att verka för våra tre svenska kamraters befriande ur de amerikanska fängelserna, har Arbetaren satt sig i förbindelse med utrikesdepartementet och erfarit, att regeringen vidtagit alla de åtgärder, som satts för att få dem befriade.

Enligt den telegramväxling, som föregått emellan U. D. och den svenska legationen i U. S. A., visar det sig att regeringen gjort upprepade framställningar i saken.

Redan den 29 juli avläts det ett telegram från svenska utrikesdepartementet till beskickningen i Washington, att svenska regeringen var redo att mottaga de frivilliga. Sedan dess har utrikesdepartementet vid två tillfällen, den 24 och 27 dec., gjort framställning till de amerikanska myndigheterna om våra tre kamraters befrielse ur fängelset.

Telegrammet av den 27 december innehåller en bestämd önskan om deras benådning. På den senaste framställningen har ej svar ännu ingått till utrikesdepartementet.

Efter vad som framgick av telegramväxlingen är det de amerikanska myndigheterna, som ej tagit ståndpunkt i saken. Av vad orsak dessa ej givit bestämt besked veta vi ej.

Om den svenska regeringens ingripande är för lågt låta vi vara osäkra, men vi finna det vara högst anmärkningsvärt att de andra i samma sak förda, utan ingripande från sina regeringar, blivit benådade. Det synes oss, efter att ha tagit del av de åtgärder, som i saken vidtagits av regeringen, att den borde hos legationen på nytt göra allvariga försök hos de amerikanska myndigheterna att få våra kamrater frigivna. Vi tro och att detta skulle lyckas, då opinionsrörelsen i Amerika är synnerligen stark och uppbäres av alla klasser.

Dessutom bör legationen i Washington tillhållas att ge de dömda besked om deras önskan om benådning.

Planlägg kampanjen för prenumerationen.

Vid månadsskiftet måste massor av nya prenumeranter vinna för tidningen. Ordna därför omedelbart prenumerationsskampanjen. Dröj inte en enda dag därmed.

Det blir rättgång av tvegiftsaffären i Sundbyberg.

Tvegiftsaffären i Sundbyberg har nu föranlett åtal anställande dels mot kyrkoherden L. Fr. Zakrisson o. dels mot det av denne vigda paret. På den förnämnda yrkar landsfogden Axel Hägg ansvar för tjänstefel och beträffande det vigda paret gå ansvaryrkandena ut på återgång av äktenskapet. Målen förskommade vid tinget den 9 februari.

Som av tidigare redogörelser i Arbetaren framgått, var det av okunnighet om hitörande författningar som "tvegifts"-historien kommit till och vederbörande torde ha varit synnerligen tveksamma om fallet var sådant, att åtal borde ifrågakomma.

Eldsvåda hos ecklesiastikdepartementet.

I ecklesiastikdepartementets lokaler, Jakobsgatan 22, utbröt eld på fredag middag. Genom överhettning, förorsakad av en felaktig rökgång, hade elden uppstått i en vägg och då lågorna syntes vilja sprida sig tillkallades brandkåren. Sedan denna anlänt och släckningen påbörjats med pyttsprutor, var eldfaran snart avvärd. En del av väggarna måste rivs ned och lågorna anställdes dessutom en del skador. Efter en timmas arbete kunde brandkåren återvända.

VÄRNAMO.

HÖSTPRISKURANTEN

Å färdiga herkläder, manufaktur, tricovaror m. m. sändes gratis. Ekiperingsmagasinet, Värnamo.

Polisrapporten om bankir Ericsons bedrägerimål.

En hel mängd nya anmälningar inkomna till polisen.

En andra rapport angående bankir Gust. Ericson ingavs på fredagen till poliskammaren.

I denna rapport redogöres för de anmälningar om bedrägeri, som ingivits mot E. från ett flertal insättare i Sveriges industrikreditanstalt och för förhören med Ericson i anledning av dessa anmälningar. I den föreliggande rapporten äro 7 liknande anmälningar utredda, men flera ha gjorts hos polisen, varom utredning ännu pågår.

Den första anmälan gjordes av en hemmansägare från Stora Skedevi, vilken under åren 1919—1920 insatt sammanlagt 35,000 kr. i Sveriges industrikreditanstalt mot 6 1/2 proc. ränta för 15,000 kr. och 7 proc. för 20,000 kr. Anledningen till att han insatt pengarna i Ericsons bolag hade varit, att Industrikreditanstalten betalade högre ränta än bankerna.

Hemmansägaren hade sedan sista insättningen i juli 1920 ingenting hört av bolaget förän han på våren 1921 fick sig styrelseberättelsen för år 1920 tillskickad. I densamma hade med rött understruktis orden "Arbetet med våra vanadinförande stenkölsfyndigheter & Billingen har upptagits och lovar gott för framtiden".

Kort därefter erhöi hemmansägaren emellertid ett anonymt brev, vari han uppmanades gå i författning om, att E. sattes i konkurs, emedan hans bolag totalt saknade tillgångar. Då hemmansägaren med anledning av detta brev reste ned till Stockholm för att säga upp sina pengar, hade E. förklarat, att han icke för tillfället hade några kontanter. Ericson hade först efter en halvtimmes parlamentering under tecknat uppsägningshandlingen.

Ericson har under förhören förnekat, att han förfarit bedrägligt och framhållit, att han aldrig haft någon avsikt att fränhånda målsägaren några pengar. Vid tiden för insättningen skulle bolaget trots penningknapphet dock anses ha varit fullt solvent, enär det bland sina tillgångar ägde koncessionerna & Billingsfyndigheterna. Då det vid förhören påvisades för E., att han redan 1919 blivit uppmärksamgjord på, att endast en omedelbar likvidation möjlig skulle bli, hade han insatt sina pengar i bolaget.

De han, att då bolaget förfogade över stenkölsfyndigheterna, han ansågs sig böra genom ytterligare inlåning hålla bolaget uppe tills fyndigheterna kunde försälas eller på annat sätt göras ekonomiskt fruktbärande.

En postvaktmästare, som haft spar-kassarekning med Industrikreditanstalten, har anmält, att han genom bedrägeri fränhålls 640 kr. Målsägaren hade i småposter insatt tillsammans 825 kr., men av denna summa lyokats utifrån endast 185 kr. Det hade dock varit mycket svårt för målsägaren att få ut några pengar och han hade alltid måst flera gånger uppvakta Ericson för varje uttagning, varvid denne oftast varit bråkig och t. o. m. hotat kasta ut målsägaren, om denne ej avlägsnats sig.

Även i detta fall nekade E. till att han förfarit bedrägligt och stöder sig i sitt försvar på bolagets innehav av Billingsfyndigheterna.

Liknande anmälningar ha vidare ingivits av en lägmästare i Stockholm, som anser sig fränhålls 587 kr., en arbetare från Jämtland, som satt in 2,000 dollar, utgörande hans besparingar från en Amerikavästelse, en gammal snickare i Stockholm, som satte in 6,000 kr. utgörande hans besparingar för sin ålderdom, en medicins doktor, som satte in 12,000 kr. samt en stationsskrivare i Åhus, som satt in 1,500 kr. I samtliga fall har E. förnekat varje brottsligt förfarings-sätt och hänvisar här, liksom i föregående fall, till Billingsfyndigheterna, vilkas värde han ansett gjort bolaget solvent vid den tid insättningarna skett.

Samtliga målsägarna hade kommit i förbindelse med E. på grund av densamma omfattande annonsering i såväl svenska som amerikanska tidningar. Målsägarna förklara sig genom E:s annonsering och hans förespeglingar om de enorma värden som skulle kunna utvinna av stenkölsfyndigheterna & Billingen, ha bibragt den uppfattningen, att bolagets ställning verkligt varit god.

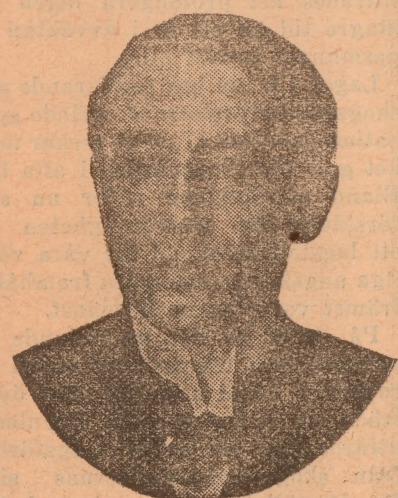
Vidare utredning i målet pågår.

Eldsvåda i tegelbruk.

Eld utbröt vid åttatiden på torsdagskvällen i Unnesryds tegelbruk, beläget vid sjön Unnen i Södra Unnersöds socken. Fabriken låg inom kort i aska. Eldorsaken är i öka med säkerhet känd. Man tror emellertid, att elden vällats av för stark hetta vid torkningen.

Huru Bratt & C:o göra serveringsflick- korna "oberoende".

De måste leva av drickspenningarna
men utföra privat arbete åt
systembolaget.

Ivan Bratt.

Ni känner hr Bratt? Hr Bratt är socialt sett en mycket from människa, en människa som ivrar för mänsklighetens framåtskridande, en människa, som tagit den sociala humanismen på entreprenad.

Han har ett gott hjärta, Bratt. Han gick och såg allt det elände och all den fattigdom, som spriten skapade, och han åtog sig som en ny Herkules att rensa ut i spritmissbrukets angriastall, rädda fattiga familjer från fattigdom, rädda människor från superi, rädda människorna från alla superiets skändliga följder, skydda kvinnorna mot den prostitution, som ofta följer med spriten. Som en ny Messias ville han visa världen vad han förmådde. Så skapade han "Brattsystemet". Och Brattsystemet och Spritcentralen ha i sitt äktenskap avlat en hel mängd barn, som naturligtvis alla präglas av samma högstämnda humanitära idealism.

Det började vara intressant att pröva hr Bratts idé om att skaffa åt de fattiga en egen restaurang, en egen krog, en egen bar.

I dag skola vi bara sysselsätta oss med en av hr Bratts döttrar (också kallad datterbolag) nämligen Stockholms Allmänna Restaurangbolag. Och vi skola se, vilken kärleksfull omvårdnad Bratt ägnat den personal, som här står i hans tjänst.

Nu äro ni så stora, att ni måste bli oberoende av Restaurangbolaget, sade han till serveringsflickorna vid årsskiftet. Låt se, att ni red er själva ekonomiskt. Det är ju allmänheten, som är eder egentliga arbetsgivare. Bolaget skall väl icke gå och betala för de tjänster, ni gör gästerna!

Och så tog bolaget från dem den sista resten av de små ekonomiska förmåner, servitriserna vid de s. k. 3:de klass restaurangerna (inläse ca 150 servitriser) här i Stockholm haft.

Mycket var det icke, gu'nå! De hade för en tid tillbaka fått utbytt de fria bostäder som de haft med en kontantersättning av 15 till 25 kronor månaden på spritrestaurangerna och 35 kronor på de av bolagets restauranger, där ingen utskänkning föregår. Men nu, efter nyår, skola de reda sig på drickspenningarna. De få ingen lön. De bli "oavhängiga", som den bestickande frasen lyder.

Men de kunna dock aller nädigast få fortsätta med att utföra privata tjänster för bolaget. Bl. a. att i arbetstiden företaga mindre städningar, tvättningar av kaminer, och gå ärenden, liksom de varje dag måste gå till bolagets kontor med dagsrapport. Ingen bryr sig om, att de därmed förlora upp till ett par timmars serveringstid med motvarande inkomster.

När därtill kommer, att de människor, som intaga sina måltider på systemets 3:e klass restauranger,

vanligtvis själva ha så dålig ekonomi, att de hälften av dem icke betalar drickspengar, kan man lätt förstå, hur "oberoende" dessa bli.

I sin nöd ha servitriserna vänt sig till sin organisation, och denna har genom förbundsstyrelsen begärt, att bolaget skulle uppsätta anslag inom serveringslokalerna om, att personalen numera är helt oavlönad.

Men bolagets styrelse med hr Bratt i spetsen avslag krävet. Om samvetet och humanitetskänslan sloknat, synes det dock som det ännu existerade en viss skamkänsla inom ledningen!

Personalen har emellertid på möte den 9 januari uttalat sin bestämda protest mot bolagets lättvindiga sätt att avläsa den gjorda framställningen på och har genom en kommitté på tre personer, Stockholmsavdelningens ordförande, John Andersson, och tvänne av de servitriser saken angår, krävt frågas upptagande till förnyad behandling.

Arbetaren hade i går ett samtal med hr Andersson för att höra om resultatet.

— Vi hade företrädare för direktör Alf. Mild i tisdags, svarade denne. Men något bestämt svar kunde vi icke få. Styrelsen måste först behandla frågan.

— Kan det bli tal om kraftatgärder från organisationens sida, om svaret skulle bli negativt?

— Det är för tidigt att uttala sig om, men Arbetaren skall få veta resultatet så snart det föreligger.

Hr Andersson meddelade för övrigt, att Göteborgsbolaget avtalsenligt betalar sin personal 65 kronor i månaden. Men detta bolagets chef är förmodligen icke så humanitär och ideellt anlagd som hr Bratt!

Beträffande den "oavhängiga" servitrisen, som i Stockholm bolagets mening skola få, därigenom, att de icke erhålla en årlig lön för årligt utfört arbete, men utslutande ha drickspenningarna att förlita sig på, skola vi relatera ett gripande exempel.

På Harnösands stadshotell (direktör Fräns Larson) var anställd en liten flicka, som ville vara oberoende av gästerna — åtminstone efter arbetstiden. Hon föredrog skyddet av en manlig kollega, när hon gick till sitt avlägsna hem om kvällarna, i stället för av restaurangtjänsterna. Men det skulle denna flicka aldrig gjort. Kunden blevo nämligen missnöjda både med henne och den manlige arbets-kamraten och klagade till direktör Larson, som resolut avskedade dem båda två. Organisationen måste tröda emellan och lät en representant avlätta visst hos direktören. Och slutet på det hela blev, att denne måste beklaga "sin överlinning" och återta de avskedade.

Exemplet är i högsta grad betydande för konsekvenserna av den "oavhängighet" hr Bratt & konsortier i sin förstående människokärlek vilja ödsla på servitriserna.

Hr Bratt och hans system är sannoligen ett gott skydd mot prostitutionen!

Ottar.

Nödsignaler från ångaren Viken.

Strax före ångaren Vikens strandning uppfångades en trådlös nödsignal från denna av Ellermanångaren City of Harvard. Viken rapporterade i det trådlösa meddelandet, att den höll på att driva mot portugisiska kusten i en förfärlig stormby. City of Harvard måste emellertid lägga bi på grund av orkanens häftighet. Vindhastigheten uppgick till nittio miles i timmen.

BORAS.

Hrr Handlande och Återförsäljare!

Gör Edra inköp av

Manufakturvaror, Vävnader, Trikåvaror, Sydda och Stickade varor, samt Korta varor

från

Marks Kortvaru- & Vävnadsnederlag, Borås!

Billiga priser!

Reel behandling!

Priskurant erhålles på begäran.

Obs! Endast för handlande, andra göre sig ej besvär.

Livsmedelsnämndens arbete synas.

Har försett sina tjänstemän
men glömt allmänheten.

Först i dagarna har revisionsberättelsen över Stockholms stads livsmedelsnämnds verksamhet blivit klar, d. v. s. den skulle egentligen kunna ha varit klar för länge sedan, men livsmedelsnämnden, som haft skälig anledning att avstå från åran att få sitt arbete demonstrerat inför en större publik, har med diverse skrivelser till revisorerna fördröjt berättelsens framläggande.

Man får sålunda av berättelsen den uppfattningen att nämnden visserligen ansett sig ha till uppgift att skaffa livsmedel till Stockholms befolkning, men att dess huvuduppgift i alla fall varit att förse sig själv. Sålunda har den först genom en mindre klar än osympatisk transaktion skaffat sig själv en liten löneökning av sammanlagt 36,000 kr.

Stockholmarnas smak för fisk ansåg sig nämnden böra i görigaste mån tillfredsställa. Man fiskade till den ändan för 150,000 kr. och fick det glänsande resultatet av 12,000 kg. ål & 650 pr kg. samt 2,000 kg. torsk & 2 kr. pr kg. Administrationskostnaderna bokfördes till 24,000 kr. eller 2 kr. pr kg., och ålen såldes sedermera till Blekinge för 1:75 pr kg.

Liksom alla varor under kristiden hade en viss benägenhet att försvinna ur marknaden, så var detta även fallet med livsmedelsnämndens varor. Under 1918 försvunno 168,000 kg. salt fisk, 7,000 tjog färska danska ägg, 14 milj. kg. potatis, 62 tunnor norsk sill och 69,000 kg. paltbröd. Allt detta är spårlost försvunnet, men sannolikt har en del försvunnit så spårlost, att man icke ens vet att det försvunnit.

Till denna myckenhet av mat kräves naturligtvis mycket emballage såsom potatisåsar, trätunnor för lingo o. s. v., varför nämnden ansåg sig böra åsamka staden några förlusten även på detta. Denna förlust uppgår till 14 milj. kr.

En så stor nämnd måste naturligtvis ha sina underavdelningar, och därför tillsatte den en "fördelningskommitté" (sannolikt för fördelning av de försvunna varorna), en "kaninodlingskommitté" (konferenssamman- tagningar) och en "ekonomisk kommitté" (ekonomiska samman- tagningar). Den ekonomiska kommittén för tillfället har 300 kr. Nu synes emellertid nämnden ha ansett att det gick åt för mycket pengar, varför den tillsatte en "sparsamhetskommitté", som verkligen synes ha sparat, ty den kostade endast 37:50.

Nämndens tjänstemän voro mycket förtagsamma. Dels arrangerade de en sommarkoloni för sina barn för 3,600 kr., men sedan bildade de sin lilla egna livsmedelsnämnd, kallad "Livsmedelsnämndens personals samköpsförening", åt vilken staden måste hålla lokal, värme och ljus samt en föreståndare — förut avlönad av nämnden — som erhöi 3,000 kr. i lön, också av staden. Samköpsföreningens uppgift var emellertid inte att erhålla lokal och föreståndare av staden utan att skaffa livsmedel till föreningens medlemmar, vilket tillgick så, att den köpte de varor av nämnden, som det fanns sämst om, till priser som understego dem grosshandlarna måste betala, för att nu inte nämnda de minuterpriser som allmänheten fick betala.

Nämnden, som var mycket mån att inköpa livsmedel, ehuru mindre mån att sälja dem igen till de hungriga stockholmarna, som fingo betala fiolerna, passade också på att köpa några tusen kg. renkött & 3 kr. pr kg., som den jämte 2,500 ripor sedan sålde till ett par grosshandlare för 1:25 kr. pr kg. Antagligen har Samköpsföreningen inte velat ha dessa läckerheter. Mera angelägen synes samköpsföreningen ha varit om kakao, som nämnden köpte för 5:70 pr kg., ty här har den köpt hela partiet för 1 kr. pr kg. Dessutom köpte Samköpsföreningen en del ost, som den dock betalade 15 öre högre pr kg. än vad nämnden hade givit. Att allmänheten ingenting fick vet den väl. Renlighet synes också ha varit högt aktad inom nämnden, ty man har tvättat sig så häftigt att 130 dusin tvålar försvunnit utan att man riktigt kunnat fatta hur.

Emellertid synes nämnden i alla fall ha varit angelägen att göra arbetet så bra som möjligt, varför den ansåg sig böra studera förhållandena i andra länder. Sålunda studerade man i Tyskland och Danmark samt en smula i vårt eget land för sammanlagt omkring 15,000 kr., vilket resulterade i en berättelse på 3 sidor, jämte samtliga kristidskundgörelser, som utfärdats i berörda länder. Boken utkom från trycket på stadens bekostnad. Finns det någon, som läst den?

För inköp av potatis, kålrötter o. d. träffade nämnden överenskommelse med grosshandlarna A. L. Berggren och E. Hjort, vilka utan egen risk skul-

Poincaré demonstrerar på nytt sin oför- sonlighet.

Regeringens program är Ver-
saillesfördragets genom-
förande.

PARIS, torsdag. (T.T. från Havas.)

Sedan regeringen avgivit en förklaring, övergick kammaren till interpellationsdebatten. Socialisten Varenne sökte uppvisa motsägelser mellan Poincarés nuvarande hållning och de artiklar, han förut publicerat i pressen.

Kommunisten Cachin angrep Poincarés krigspolitik år 1914 och citerade brev från Isvolsky och Sassonov, vilkas existens Poincaré bestred. Mare Sangnier, kristlig socialist, ansåg att den politiska kursen icke kunde förändras från vad den senast varit, och hoppades att Frankrike fortfarande skulle intressera sig för de stora internationella problemen.

Därefter talade Poincaré. Han bad kammaren döma honom efter hans blivande handlingar. Beträffande regeringens förklaringen yttrade Poincaré, att regeringens enda mål är att trygga Versaillesfördragets genomförande. Detta är ett gemensamt intresse för Frankrike och Storbritannien, och meningsskilligheterna röra sig endast om sättet för genomförandet. Han ansåg alljämt, att de täta sammanträdena med Hösta rådet icke äro såna sättet att snabbt uppnå resultat. För sammanträdena måste man på diplomatisk väg utarbeta en mängd dokument. Vid konferenser borde översenskommissioner hellre bekräftas än utarbetas.

Den finansiella situationen kräver obönhörligt betalning av skadeståndet i största möjliga utsträckning. I en officiell broschyr har uppvisats, att tyska generalstaben och tyska storindustrin sammansvurit sig för att ruinera Frankrikes industrier. Att nu avstå från Frankrikes fordran vore att uppmuntra Tyskland till att börja på nytt (livligt bifall). Vi anse, att krigsbrottslingarnas utlämnande bör krävas. Fördraget stadgar straff-åtgärder i händelse Tyskland vägrar, och Tyskland kommer härigenom att ytterligare uppskjuta tiden för vårt utrymmande av västra franska territorier.

Poincaré erinrade om skadeståndskommisionens åtgärder. Den hade medgivit moratorium, men de allierade böra kräva säkra garantier för betalningen. Tyskland har icke rättighet att begära revision av fördraget.

Beträffande de i Cannes beslutade garantierna gent emot Sovjetryssland, särskilt dess erkännande av Rysslands gamla skulder, förklarade Poincaré, att det är nödvändigt, att sovjet lämnar dessa garantier utan möjligheter till missförstånd.

Efter Poincarés anförande begärdes ordet av socialistradikala partiets chef Herriot, som tillkännagav sitt partis stöd åt regeringen. Herriot förklarade sig emellertid vara oavhängare av systemet med konferenser, vilka det vore att föredraga framför den hemliga diplomaten.

Drunkningsolycka i Lysekil.

Ångaren "Robert Thorburn" skulle på torsdagsmorgonen avgå från Lysekil. Innan ångaren lagt ut från kajen, fann man ångarens maskinist Erik Pettersson från Uddevalla liggande död i vattnet mellan ångaren och kajen. P. hade kvällen förut varit uppe i staden och troligen fallit i vattnet, då han skulle gå ombord. Han var 40 år gammal och gift.

le teckna köpekontrakt med jordbrukare för nämndens räkning. Provisionsen var 0,2 öre pr kg. för kontraherad vara med ett tillägg av 0,3 öre pr kg. för levererad vara. Det gjorde för Berggren på 13 månader 163,000 kr. och för Hjort på 5 månader 27,000 kr. När freden bröt in blev det nödvändigt att annullera en del kontrakt. De båda agenterna skötte om saken och fingo 0,1 - 0,2 öre pr kg.

Till allt det värdefulla arbete, som nämnden sålunda utfört, har inte krävt mera än 536 personer med sammanlagt omkring 2 milj. kr. i lön samt dessutom omkring 1,000 arbetare.

VÄRNAMO.

Alla torde observera!

Att om man lider av kysläs, eller kalla fötter, eksem, och andra utslag, — utgör "Vätterin" ett absolut osvikligt läkemedel.

Likad är "Vätterin" ett mycket lindrande och läkande preparat vid svullnader, likad har det botat blodförgiftning, Intyg i massor!

Pris 1:50 per tub och 1:- krona per ask plus porto.

Rabatt vid större order. Rekvisera från:

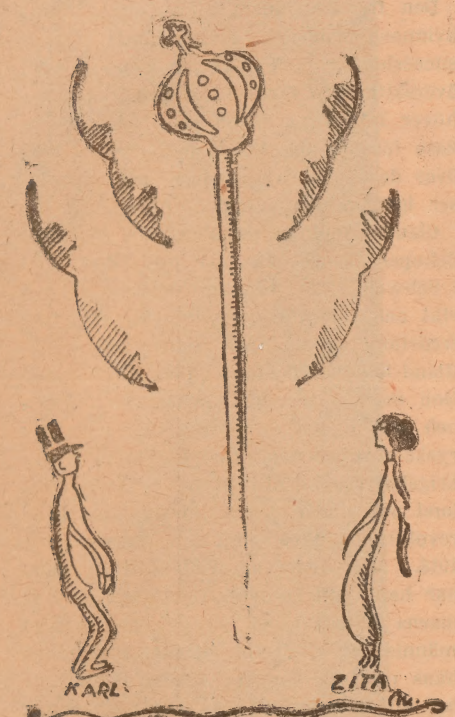
LUNDIN & BERGKVIST,

VÄRNAMO.

KAMERABILDER

EN KRONA.

Exkonung Karl av Ungern har gjort två misslyckade försök att återerövra sin förlofade krona och han lär väl knappast göra om försöket i brådrasket. Men däremot lär hans hustru, drottning Zita, enligt meddelande från det rike som tillhåller sig Horthy, vara i farten för att erövra kronan åt sig och sin man.

Tänk att det finns folk som kunna göra så mycket för en krona — detta är icke något försök till vitz! — då en sådan pjäs får så lågt i kurs!

AN EN GÅNG!

Drottning Zita har lämnat Schweiz och begivit sig till Ungern, där hon ännu arbetar för, att hennes 9-årige son, prins Otto, utropas till konung.

Nu är det åter fröjd och fest uti den staden Budapest. Nu kommer drottning Zita! Hon är väl en energisk dam, som för familjen gör rekommendationer på henne kan man lita!

Hon har en 9-årig prins — och som hon är ett verkligt kvinnohövding — hon sätter upp på tronen en grupp på bara 9 år.

Om Ungerns kungadöme, som, sålhet för nationen!

Dess folk har privat nödens lott, från sorg till sorg dess väg har gått från fasa och till fasa, när blodet över landet rann — Det arma folket knappast kan sig skylla med en trasa.

Det här ej bröd, det har ej skör, det hungerar och dess nöd är stor, — var är väl någon värd? Nu blir dess lott väl mindre tung, när det för nödårig kung — en barnakung som herrel!

Enkejsar Karl är en pulttron, en dum och hållningslös person, som jämt och samt vill sprita. Mer än förlorad kronas glans han älskar nubbens stimulans: Den saken vet nu Zita.

Och därför vill hon pracka på sitt folk en pilt med ögon blå, som landet skall regera. Jag tror dock ej, den saken går; han får nog vänta några år, och kanske ännu flera!

Ty Ungerns arma folk fått nog av hårda slag, som Habsburg slog, av blodigt kungavälde. Ut kejsar Karl har man sagt nej, ty hur det var, man ville ej ha konung, när det gällde.

Så drottning Zitas kungside, den barker nog åt Habsburg, den barker nog åt skogen. Och liten pilt med ögon blå, han måste nog på tillväxt stå, ty än är han ej mogen.

D. Ungern! Blods och tårars land, förtryckt av Horthys mordarband, till himlen skall den ropa: din bittra svart, din svarta nöd, din unga frihets offerdöd — en skamfläck för Europa!

Men har du ej upp din färd en enda vän i denna värld, på vilken du kan lita, så tycks dock saken vara klar, en vän i viken har du kvar: — och det är drottning Zita!

S-n.

LEVE DE "SAKKUNNIGA"!

Naturligtvis bör det vanliga lekmanaförståndet böja sig för sakkunnigens på vilket område det än må vara, dock bör det vara någon gräns också för knäfallen inför de sakkunniga. Denna gräns synes oss "Socialdemokraten" icke ana tillvaron av, vilket den ofta visat vid sina alltför okritiska "anslutningar" till sakkunnigas förslag. Nu senast har tidning-

en såsom en äldre postkunnigeman för oss påpekat, kastat sig i stoffet för de postsparbanksakkunniga.

I en artikel om "Postsparbanksorganisationen", införd den 17 dennes, var tidningen ger en resumé över generalpoststyrelsens, postdirektörernas, postmästarnas och tjänstemännens ställning till frågan, gör den på slutet ett knäfall i all underdanighet för de sakkunniga.

Tidningen skriver: Vi ha förut deklarerat vår anslutning till postsparbanksakkunnigas förslag om postsparbanks införlivande med postverket. Vad här nu framhållits har endast kunnat stärka vår uppfattning. Någon avvägande vikt kan givetvis icke få fastas vid varken generalpoststyrelsens eller postsparbanksstyrelsens utlåtanden. De äro båda parter i målet och allt för intresserade av frågans utgång samt därtill bundna av sina utlåtanden vid ett tidigare försök att helt inordna postsparbanken i postverket.

Utan vilja ingå på lämpligheten av genomförandet eller förkortandet av de sakkunnigas förslag eller på frågan om omorganisationen överhuvud, kunna vi likväl icke underlåta att känna oss en smula förvånade över Socialdemokraternas något omotiverade negligerande av alla andras synpunkter än just de sakkunnigas. Detta så mycket mer som det väl inte är Socialdemokraternas obekant, att sakkunnskapen i stora delar av omorganisationsförslaget representeras uteslutande av herr Döös och dennes från en del äldre Stockholmsbanker emanerande intentioner.

Då omorganisationsfrågan också intimt sammanhänger med en reducering av tjänstemän och personal, synes det oss betydligt att icke "någon avvägande vikt" fästes vid andra synpunkter än de sakkunnigas. Och vad det gäller sakkunnskapen, torde det väl vara skäl mistänka, att såväl generalpoststyrelsen som postsparbanksstyrelsen sitta inne med en sakkunnig, som vida övergå de sakkunnigas.

Skulle det bli allmän praxis, att ingen "avvägande vikt" fästes vid de av en frågas lösning intresserade parternas meningar, då bleve det nog märkvärdiga lösningar och konsekvenser.

I DAG SMALLER DET.

Aftonbladet vittade i går afton med röd flagg. Naturligtvis är det språkåmnesfrågan vi syfta på. Tidningen har sin lilla kurtis bakom de politiska kulisserna och vet besked om att nu är laddningen åt den försvarsolustige Pär Albin färdig. Det skall bli en "grusom salbe" som självaste kommandörkapten Holmgren skall fyra i första kammaren beträffande skytteanslaget. För säkerhets skull skall naturligtvis även en torped

fåttas under arken i andra kammaren.

Där går ju Pär Albin mest och flanelar. Det förljudes, att man ännu vara blygsam och bara begära en och en kvarts miljon i den här smällen. Och av denna summa skulle till på köpet nära den halva miljonen utlagas i ammunition, vilken löper fara, att förstöras av rost och — mal höll jag på att säga.

Näja. Det förljudes — det är fortfarande Aftonbladet lyhörd! — att en liberal skall låga i spetsen, när motionen skall fram på talmanbordet i andra kammaren. Genom att skänkas till skytteövningen, skulle patronerna från kristiden komma till nyttig användning, påstår bladet till slut. — Svår är det!

Men kanske Aftonbladet har rätt ändå. Zita blev ju ett tag storligen förbannad för den styvmoderliga behandlingen mot skytteövningen. Kanske hon nu mister intresset för saken, när det är fråga om kristidspatroner och löse skräp.

Han har väl behov av bättre dot än det kniper, och den rostiga smörjan för Aftonbladsherrarna för flintålsgevären. Härmed torde jag nu ha nådigt klarrat ut hur landet ligger i denna fråga. Och förrsten kan jag tillägga det, att Pär Albin inte går, om man så voterar en och en kvarts bilion till kulor och krut åt skyttefåna.

Så spekulera inte på den bitfen!

Carolus.

Som synes av annons i annat ställe i dagens nummer har Stockholms Fackliga Centralorganisationens Hjälpbyrå för arbetslösa igångsatt skoförsäljning till förmån för de arbetslösa. Försäljningen rekommenderas i de organiserade arbetarnas åtanke.

Förnya prenumerationen.

Alla de, vars prenumeration utlöper i och med denna månad böra så snart som möjligt förnya densamma.

Ett självmordsförsök i Stockholm.

Ett självmordsförsök begicks vid 9-tiden på fredag morgon på Söder. I huset Kapellgränd 17 A anträffades i ett kök tre trappor upp 26-åriga handelsbiträdet Åke Almén liggande ganska svårt medtagen av gasförgiftning. Han hade i tydlig avsikt att beröva sig livet öppnat kranen till gasledningen och lätit gasen strömma ut. Han var ännu vid medvetande och fördes skyndsamt till Maria sjukhus. Motivet är okänt. Polisutredning pågår.

"UTAN GUD"

Fru Elin Ekstedt och Vilhelm Lundberg. Södermalmsteatern.

Bot för sot.

Spaniens nästskön eller adoptivson i sjunde gifte — släktkapen är svår att hålla reda på — den där och influensen kallas, håller på att dansa tango genom den avlägsna demokratin. Den har som bekant också tagit några lätta danssteg i Svea Rikes huvudstad och har gjort en del av Pär Albins och Gottfrid Björks

lands goskar lite yra i ribban. Men det har tidningarna med vederbörlig pondus, statistik och annat småttrevligt redan om talat. Däremot har man visligen tegat med att också tidningarna haft besök av spanskans förödmä och illa uppförlade släkting. Arbetaren, såsom varande lite bekant med attänningar, hade också det tvivelaktiga nöjet att få ett besök av det exotiska framtidsrens omöjliga anförvant — märkte liksom något? — och slapp inte från besöket med mindre än att ett par av redaktionsmedlemmar ville ta en sväng med åbaket.

Som tredje man blev underdöcknad uppbjuden och jag får säga: tvekligare kan man ha det!

När jag på söndagsmorgonen försökte öppna mina förgiftning-bå tilltuggar jag yr av bekantskapen, på måndagen var det inte stort bättre, dito på tisdagen. Troligen skulle det inte varit bättre än nu i denna stund om jag ej på onsdagsmorgonen känt ett sådant okäntligt begär att läsa P. D. Politiken. Begäret var något underligt, men så får liksom också betänka att jag varit i sällskap med spanskans sysling eller brylling de senaste fyra dagarna.

Det första jag konstaterade då jag öppnade bladet var att det i visst avseende höll på att sadla om. Där talades om att de "nödliedande i Ryssland tvingas att äta människokött", vilket tal är synnerligen hädiskt för att förekomma i den tidningen, som annars aldrig erkänner andra sanningar om Ryssland än dem som äro ägnade att framställa landet som ett välmågans och överöddhetens lilla paradis, skapat av meningsfränderna till Z. Prippe Ström och andra duktiga karlar. Min förvåning över detta blev så stor att spanskans släkting släppte mig med ena näven.

Då fick jag syn på en artikel av Sv. L. — Han har varit nog vänlig att uppmärksamma Arbetaren — tidningen, inte den svulstna människa som så kallas — och att är den efteråt en del småsaker.

"Arbetaren nödgas erkänna sanningen av att under anar-

Kisbänkens maskbegränsade expropriationer och förbrytelser. Detta erkännande är synnerligen viktigt och ger ju tillräckligt moraliskt underlag för de omskrivna "förhållningarna".

Nu släppte spanskans släkting med tre av de ännu fem kvarhållande fingrarna. Kunde inte annat. Ty jag rådde i så häftig skakning på grund av skräcklöst, att inte ens dögderden, spanskans farfarsfar skulle kunnat hålla greppet.

Detta erkännande ger tillräckligt underlag — när har man väl hört tenorerna på den kanten vara nöjda med så litet? Om dom varit nog vänliga att upplysa om att så litet varit dem nog som "moraliskt underlag" för diverse historier — då hade mycket förut varit förklarat. Nå jag tackar för det meddelandet kom som räddare ur influensans grepp. Att Sven-Lasse var en sådan improvisator att han på fri hand kan "dra historier" trodde vi inte. Men något lär man sig ju efter en resa till Ryssland. Under den var väl ej mycket att lära.

Nu serverade Sven Duva — förlåt: Lasse — följande lilla historia:

"Jag reste en gång med en svensk borgare på en järnvägsresa i Ryssland. Tjeka kom på tal. Han svar på att något så nedrigt hade aldrig funnits i världen förr. Jag invände rätt saktmodigt: Ja, men låt oss tänka oss livet här om Tjeka just nu skulle avskaffas. Ja, svarade han, ja — ja, då gick ju allt åt häckelfjäll. "Och det är sant!" — betygar denne moderna Sven Duva. Men jag kan tala om en annan historia:

Jag reste en gång med en Amerikansk-tjecko-slovakisk-ryss i en svensk järnvägs-kupé. Politiken kom på tal. Han svar på att det var ett språk över att en så nedrig tillställning som Politiken existerade. Jag invände rätt saktmodigt: Men hur skulle det varit om den ej existerade? Då hade ju sveriges folk aldrig fått en massa vederhäftiga lögnar om Ryssland. Ja, svarade han — ja, — ja, då gick det åt helvete med svenska folket". Jag svarade ingenting. Men vill Sven Duva veta borgarens namn, så byter jag mot den svenske borgarens.

Röda Masken.

Kooperationen i Örebro.

ÖREBRO, fredag. (TT). Konsumtionsföreningen Örebro har under 1921 haft en omsättning av kronor 6,374,881.52 mot 6,329,682.32 föregående år. Medlemsantalet har ökat med 790 och uppgick vid årsskiftet till 4,635.

NI ÄRO VÄLKOMNA

att se på min 50 kr:s grå SPORTKOSTYM av cheviot, den är snygg och varm om den också inte kan jämföras med de som kosta 70 kr., ty det blir alltid billigast — att köpa det bästa hos —

SANDBERGS Brunkebergstorg.

Intressant föredrag om byggnadsgillena.

(Forts från sid. 1.)

stegrad produktionsresultatet. De ha satt samhällsintresset i förgrunden och därmed betonat en strängt renodlad socialistisk karaktär.

För att undgå profiteringen stöda gillena sig på den ståndpunkten, att de vilja utföra byggnadsarbetet till verkliga självkostnader. Regeringen har emellertid tvingat dem in

på en väg, som leder till profitering,

ty den har förbjudit överenskomelser mellan kommunerna och gillena enligt självkostnadsprincipen och påbjudit överenskomelser på grundval av fixerade maximikostnader, alltså kontrakt, som lämna rum för vinst eller förlust. Gillena ha motvilligt tillvidare böjt sig inför detta påbud, men samtidigt offentlig förklarat, att de icke ämnat tillgodogöra sig maximikontrakten i profiteringssyfte. Deras osjälviska kynne, deras solidaritetskänsla med det allmänna framstår i klarare dager genom ett beslut de fattat, vars principiella innebörd är, att en viss del av eventuellt överskott på ett utfört bygge skall återgå till kundkommunen. I Londondistriktet återlämnas 50 proc. av eventuellt överskott. I Manchesterdistriktet icke mindre än 90 proc. Resten fonderas för att användas att bestrida eventuella förluster med. Ingenting av överskottet får delas ut bland arbetarna, vilka avlönas enligt de bestämmelser, varom fackförbunden och den privata arbetsgivareorganisationen inom byggnadsbranschen överenskomma.

I enlighet med de socialistiska principerna vilja gillena sträva efter

en omvärdering av arbetskraften,

så att denna icke betraktas och behandlas som en handelsvara utan i stället socialt värdesättes. Detta innebär att produktionen bör organiseras så, att den kan garantera de inom densamma sysselsatta en människovärdig och tryggad existens.

Ute på arbetsplatserna tillämpas full demokrati, såväl med hänsyn till arbetares anställande och av-

skedande som också i fråga om val av förmän etc. Allt arbete betalas per timme. Gillena hävda timlönsprincipen, icke minst av praktiska skäl. Ackordsarbetet driver visserligen fram ett kvantitativt rikt arbetsresultat, men på kvalitetsens bekostnad. Gillena lägga stor vikt vid att främja yrkesskickligheten, de understrika särskilt att de vilja medverka till en yrkesskicklighetens renässans, som kan skapa arbetsglädje och därmed också frambringa ett kvalitativt gott utbytte. Lönerna utgå enligt avtalen på den privata marknaden. Konkurrensen med den nyligen högre löner. Men gillena ha däremot genomfört avsevärda reformer i fråga om arbetsansättning. De garantera sina arbetare full lön vid olycksfall, vid sjukdom och vid arbetslöshet till följd av otjänlig väderlek. Gillenas stora mål är att skapa en tryggad ställning för arbetet i överensstämmelse med samhällets rätt och intresse.

Efter det med skriptikonbilder bebyggda och med livligt bifall mottagna föredraget yttrade sig ingenjör Morén, vilken framhöll, att det av inledarens skildrade systemet troligen synnerligen väl lämpade sig för engelsmännens kynne. Huruvida gillandesidan kan anpassas i Sverige är en annan fråga, men önskvärd vore det nog.

Ingenjör Dahlberg undrade vem som skulle bestämma lönerna, när gillensocialismen kommit så långt, att ingen konkurrens fanns längre. Kanske lönerna skulle bestämmas efter index? Denna är alltför osäker. Förmodligen skulle arbetarna att vilja bestämma sina löner själva. Efter vilken skala skola då de olika lönerna värderas? När konkurrensen bortfaller, återkommer bekymmerhetsynpunkten, och den socialistiska idealismen försvinner. Hela idén vore baserad på en vacker tanke, men med hänsyn till den mänskliga naturen trodde tal. icke på den.

Inledaren ville framhålla, att det alls icke var meningen, att all konkurrens skulle försvinna. Det kan bli konkurrens även de sociala företagen emellan. För övrigt har konkurrensen i stor utsträckning försvunnit även bland de privata företagen genom trust- och kartellbildningar. Det borde allvarigt undersökas, om man kunde få ett system, varigenom samhället tillförsäkrades billiga och bra bostäder och de inom byggnadsindustrin sysselsatta fingo jämn sysselsättning.

Ingenjör Morén fruktade, att gillena slutligen icke kommo att bli annat än entreprenadbolag. Beträffande konkurrensen inom byggnadsfacket hade tillfälliga alla försök till kartellbildningar misslyckats.

Ingenjör Dahlberg ville medgeva så mycket, att det vore mycket bra med gillensocialism just nu för att få ett medel att avhjälpa bostadsnöden. Kunde den rycka upp yrkesskickligheten inom byggnadsfacket vore det naturligtvis också bra.

Ingenjör Häger trodde, att det sven-

KONSTOCHTEATER

Chefsfrågan vid Dramaten. Man hade väntat, att chefsfrågan vid Dramatiska teatern skulle erhållit sin lösning vid den konselj, som i dag hållits.

Nya Dagligt Allehanda har med anledning därav haft ett samtal med ecklesiastikministern Olof Olsson, som meddelade, att mellankommande hinder gjort, att avgörandet icke kunnat ske i dag, men att beslut antagligen kommer att fattas vid den konselj, som kommer att äga rum i nästa vecka.

Vid Hovsångare John Forsells konsert för Svenska Kyrkans offervaka i Storkyrkan söndagen den 22 d:s kl. 8 e. m. kommer programmet att upptaga följande nummer: Mozart: Cantate (Freimaurercantate). Söderman: Kung Heimer och Aslöf, L. Glass: Landskab, S. Palmgren: Liljekonvalje, Grieg: En Svane, H. Sjögren: Hvil over Verden du dybe Fred, Rangström: Melodi, Svedbom: Sten Sture, Verdi: Confutatis Maledictis ur "Messa da Requiem", Wagner: Sång till aftonstjärnan, W. Stenhammar: Sverige och Beethoven: Guds lof i naturen. Till första och två sista numren utföres accompanier av orgel av direktör D. Wikander och till samtliga nummer vid flygeln av fröken Märtha Ohlson. Biljettförsäljning pågår i Svala och Söderlunds Hovmusikhandel, Malmorgsgatan 8 och filialen Storeplan 2.

Kungl. Dramatiska Teatern. Teatern vid Nybroplan ger i afton "Gurli" med friherrinnan Ellen Cederström som gäst. I morgon, söndag, samma pjäs. Måndag giver Konstnärliga teatern i Moskva "Natthärbärgen". Biljetter till denna föreställning säljas i dag, lördag, 12—4 mot dubbelt förköp i teaterns förköpsbyrå. Tisdag gives "Onkel Vanja". Onsdag sista föreställningen med "Bröderna Karamasov". Texterna till alla tre pjäserna tillhandahållas i biljettkontoret till ett pris av 50 öre. Teatern vid Birger Jarlsgratan giver i afton "Jokern". I morgon, söndag, samma pjäs.

Folkets hus teater ger i afton och vid morgondagens båda föreställningar kl. 3 och 8 e. m. nyårsrevyn "Den trådlösa". Detta blir sista lördags- och söndagsföreställningarna med detta program.

Sundbybergs teater ger i afton för näst sista och i morgon för sista gången nyårsrevyn "Allt för alla".

Vattenfallsstyrelsen får köpa kopparlina i Tyskland.

Statens arbetslöshetskommission tillstyrker den av vattenfallsstyrelsen gjorda framställningen om tillstånd att uppköpa och exportera kopparlina i Tyskland. Skillnaden mellan de svenska och tyska anbuderna är nämligen stor och överlämnandet av den jämförelsevis obetydliga beställningen till svenska fabrikanter kan näppeligen komma att ha någon betydelse för lindrande av arbetslösheten.

MEDDELANDE TILL DE ORGANISERADE ARBETSLÖSA.

I dag utdelas kött till alla 3 vår byrå inregistrerade arbetslösa med familj eller hem som hava nummer från och med 501—4250. Obs. Måndag ingen köttutdelning. Den som ej finner sig rätt dag erhåller kött.

Stockholm den 20 jan. 1922.

Stockholms Fackliga Centralorganisation.

Hjälphärb för arbetslösa.

Inbrottsstöld

förövades här förleden i tidningskiosken vid brukshandeln i Fagersta-Västansfors, varvid tobaksvaror för ca 200 kronor tillgrepos. Spaningarna på förövarn kommo snart att inrika sig åt visst bestämt håll, och vid en undersökning som polisen gjorde i den misstänktes bostad, påträffades mycket rikligt huvudposten av det stulna. Detta har återlämnats till ägaren.

Vid nästa rätttegångstillfälle blir det för tjuven att stå till svars, ej blott för den här berörda saken, utan även för en del annat, för vilket han misstänktes.

ska lymmet icke passade för gillensystemet så bra som det engelska. Det torde bl. a. ej vara lämpligt att utesluta den lilla sig till timlönsystemet. De ackordsarbeten, som förekomma hos oss, bli vanligen väl utförda. Faran hos oss ligger i att yrket icke längre rekryteras på tillfredsställande sätt.

Ingenjör Gidoff trodde ej, att vi kunde komma upp till den kapacitet på byggnadsområdet vi hade före kriget, även med antäande av gillensystem. Detta system trodde tal. vara en av kristiden framkallad konstlad produkt.

Inledaren hade åter ordet för att replikera en del av de talare, som uppträtt, och framhöll bl. a., att det var fullt praktiskt folk och icke endast idealister, som satt igång gillensystemet. Och om det visade sig, att gillensystemet innebar billigare och bättre byggnader, så bjöde väl förnuftet att man accepterade det. Ackordssystemet gick mycket väl att infoga i gillensystemet.

Efter ytterligare några inlägg var debatten avslutad.

Kanske sant nog... — Varför gråter Amanda? Är det för att ni skall flytta från oss?

Jungfrun: — Nej, omnej, jag kom bara att tänka på den stackarn, som kommer efter mej...

K. m:t har i fredagens konselj bifallit den i Hadjetlachémålet dömda general G. A. de Gyssers ansökan om villkorlig frigivning.

Följden blev, att arbetarna blevo tyngade att gå i strejk, men efter 5 veckor antog arbetarna den begärda reduceringen. En kommitté, som uppvaktat bolagsledningen för att efterbära om ej semesterpengarna skulle utbetalas, fick till svar: "Semester kan ni väl få, men det är ej tider att bråka i nu". Och så har visst den saken fått förfalla.

Den 25 sept. kom nytt meddelande om reducering, 10 proc., varav 3 proc. skulle tagas 1 okt., 3 proc. 1 nov., samt 4 proc. i januari, och ställdes i utsikt att permitterade skulle i någon mån erhålla arbete. Bolaget låg nämligen i underhandling om stora beställningar, så att arbetet skulle nog räckta till jul, men skulle det vila tills man fått klart med beställningen.

På gemensamt möte beslöts att antaga bolagets gjorda erbjudande, ej minst med tanke på, att de permitterade skulle beredas arbete.

Samtidigt kan meddelas, att från april till september, en del permitteringar ägt rum, under motivering: "Det finns ej något arbete".

I början av oktober meddelade bolaget genom anslag, att arbetet skulle återupptagas. Ett 15-tal hade uttillsomt. I stället för att intaga permitterade, permitterades emellertid ytterligare. De som hade arbete tagade glada till sitt knog, lämnande kamraterna sitt öde. Så har arbetet förtgått till jul med ett 70-tal man.

Dagarna före jul uppkallades en styrelsemedlem från varje organisation till bolagets direktör, samt fick följande meddelande: "Ni ha ett emottagande i kraftig reducering i januari, men jag har ej erhållit något direktiv från Verkstadsföreningen. Samtidigt uppsatte bolaget följande anslag: "Från och med den 22 dec. upphör allt arbete. När arbetet kommer att upptagas i vidare utsträckning, kommer detta att meddelas".

Något nytt meddelande har i skrivande stund ej kommit arbetarna tillhanda. Och följaktligen är så gott som alla arbetare vid A.-B. Järnförädling arbetslösa. Några gitta arbetare ha av bolaget erhållit fämningshjälpning på skord, vilket är kr. 1,50 pr kubikmeter. Det kan bli en dagsinkomst, av mellan 5 å 6 kr. En ganska fin förtjänst i dessa bistra tider, eller vad tycks?

Även här, som på andra platser, har bolaget sina "hejdukar", vilka nästan dagligen gå på jakt efter spritbottor, på anmodan av bolagets högsta tjänstemän. Till lördagen den 14 jan. hade han hos arbetarna lyckats samla en respektabel samling spritbottor, och ett kryddigt bland arbetarna, startade med häst och släde samt 2 stora kofferter, den nästan 2 mil långa vägen till Malmköpings spritbolag, för att hämta det på samtliga böcker sedvanliga Brattkvantumet. Att gå bolagsledningen så tillhanda är också ett sätt att dokumentera sig som framåtsträvande socialist.

Tierp.

Tierps köping är belägen mitt emellan Uppsala och Gävle. Köpingen med sina cirka 1,500 innevägnare, fick sina köpingsrättigheter den 1 jan. 1920. Av industri finnes tre fabriker, som tillverka åkerbruksredskap. Gjuteri, horstfabrik, snickerifabrik, finnes även.

På grund av köpingens avskilda läge från städerna och kusten, har den blivit liksom affärscentrum för den kringliggande orten. Bland andra affärsföretag finnes ett 50-tal handelsbodar, förutom kaféer, apotek och 3 bankinrättningar.

Som ej Tierp undgått depressionen, råder även här ganska stor arbetslöshet, helst som de flesta, som till arbete äro rekryterade från kringliggande kommuner. Arbetsgivarna lagor ej heller den minsta hänsyn till arbetarnas familjeförhållanden, utan i många fall få ungdomar gå kvar på arbetsplatsen medan arbetare med många barn bliva utestängda. Något understöd utbetalas inte, med motivering från myndigheterna, att familjer med många barn skola få mer i understöd än de kunna förtjäna i arbetet. För att lindra arbetslösheten, var man beaktat, att ingångsatta nödhjälpsarbeten, och en kommitté tillsattes för saken. Man skulle bygga ny infartsväg till köpingen, och det lilla berktade Skogsskåpet skulle sköta arbetet. Men på kommittéfullmäktiges sammanträde före jul, föll förslaget med en rösts majoritet, och vi blevo befrjade från Sällskapet ifråga.

Detta gick borgarna djupt till sinnes, så efter detta beslut gör nog dessa ej mycket för att få några arbeten igång. Av organisationer har vi avdelningar ur Järn- och metall, gjutare-, träarbetareförbundet samt en L. S., vilken bildades år 1920 på initiativ av Untra L. S.

Tierps L. S. har fört två strider under sin tillvaro. Den första strax efter starten, som slutade med fullständig seger för L. S. Den andra stora konflikten mellan Stora Kopparberg och fläkten mellan Stora Kopparberg och nedergång.

En centralorganisation är även bildad här i Tierp, vilken hade en stor mission att fylla. Denna organisation har gjort stora ansträngningar för att sammankalla Tierps organiserade arbetare, men alltid ha de flesta lyst med sin fränvaro. Är det av bristande intresse eller är det av högfärd ni ej vill räknas för arbetare? Om de aktiva medlemmarna skulle lyckas skapa någon förbättring, så vore säkert alla kvicka att hugga för sig. Att inte skogsarbetarna av vilka en stor del har militärs ifrån köpingen, ej kan finna sig, så ofta på vintertid, är förlägligt, men ni, som bor på knutarna, borde närvara vid mötena lite mer mangrant! Med litet mera intresse för vår organisation kunde vi utträtta mycket till det bättre. Vakna upp och avslut er till vår organisation och läs den tidningen Arbetaren!

Lösnummer finnes att köpa i pappershandeln. Jibe.

Österfärnebo.

Den 15 jan. avhöll de arbetslösa möte, varvid bildades De arbetslösa förening. Möten ha även hållits fört, fast ingen förening blivit bildad. Men efter vad det ser ut, bli de kommunala myndigheterna allt fräckare, så att till slut ansågs en sammanslutning nödvändig. Till styrelse i föreningen utsågs: A. Nord, ordf., E. Ahlström, kassör, A. Helander, sek., E. Vestin, vice ordf., och E. Pålde, vice sek.

Här har nu pågått nödhjälpsarbeten sedan oktober månad, fast dock i så liten omfattning, att endast cirka hälften av de arbetslösa kunnat beredas arbete. Våra stympinnar tro visst, de andra kan leva av luft.

Understödsfrågan har även varit uppe, men förtuskats. Det ser ut, som om våra bondpatroner i fullmäktige aldrig få ögonen öppna för den nöd som råder. Dock få vi väl ej förundra oss över, om våra motståndare ej unna oss att leva. Men när de som skola kallas arbetarrepresentanter också försöka pressa oss till det yttersta, so i fallet är med en hel del här, då går det för långt. Men sådant är det politiska narrespelet. Vi få åtminstone lära oss genomskåda humbungen i dessa svåra tider.

Lönerna vid nödhjälpsarbetena har varit 4 kr. i grundlön pr dag samt 1 kr. för hustru och 25 öre för varje

barn, intill ett antal av 4. De andra få försöka leva ändå!

Nu tyckte visst kommittéerna, att detta var alldeles för mycket, ty det beslutades, att nccasatta daglönerna med 50 öre. Dett skedde, ehuru i kommunfullmäktige finnes 3 s. k. arbetarrepresentanter, mot två borgerliga.

Dock får jag åt en av dessa lämna det erkännandet, att han alltid gått i breschen för vår sak.

Här finns också en L. S., fast den för en tyngande tillvaro. Arbetarna synes fortfarande vara oförstående för organisationsanken, trots alla förförelser. Försök att rycka upp er, kamrater, och belänk den makt ni äger i en enig sammanslutning. Vi skall då gå ljusare tider till mötes. A. H.

Lilla Mellösa.

I Lilla Mellösa tillsattes arbetslöshetskommittén först i sistlidna september månad, vilket kan anses rimligt, då en del gått utan arbete sedan fjolårets början. Det har även gjorts påtryckning för att få nödhjälpsarbeten i gång, men höga vederbörande från början varit emot att få sådana till stånd. En kommitté av arbetslösa uppvaktade landsövning Reuterköld, för att med hjälp bistånd få vägarbeten ingångsatta. Och han lovade att göra vad på honom angick. I december blev vägstyrelsen meddelad, att länstyrelsen behandlat kostnadsförslaget, men det befanns att fel förläggning blivit behandlat. Det tycks, som om det till vilken pris som helst, skall förhållas med nödhjälpsarbetena ingångsättande i Lilla Mellösa. I mitten av november startade kommunen sin generösa understödsutdelning, vilken utgår efter följande bestämmelser, allt pr vecka räknat:

Gift arbetare erhåller 4 kr., hustru 2 kr., samt 1 kr. för varje barn. Ungkarl erhåller 2 kr., och om han bor hemma hos sina föräldrar inträffar det, att han ej erhåller något alls. 2 kr. pr vecka utgår 28 öre om dagen. När man efter nästan ett års arbetslöshet blir tilldelad ett sådant understöd då kan man allt känna sig lagom nöjd med nuvarande samhällsförhållanden. Meningen var från början, att ungkarl skulle få lika med gift, men så blev det misslag hos protokollföreläsen, som i protokollet infört 2 kr. i stället för 4. Man kan förstå, att något gott från dessa herrar ledamöter ha vi ej att vänta. Kommitténs motivering för att understödet ej kan bli större är blott denna: ingen vet hur stort statsanslag Lilla Mellösa kommun skall få. Men kommunen lär ha god ekonomi.

Arbetslösa förening är även bildad, vilken vid flera tillfällen väjadt till allmänheten om frivilliga bidrag, som också i ganska stor utsträckning lämnats. Bidrag har influat såväl i varor som kontanta medel. Till jul ägde utdelning rum av rågmjölk, vete mjöl, ärtor, potatis samt konfekt. Det var kärtkommet.

Arbetslösa förening framför i tidningen Arbetaren, ett hjärtligt tack till samtliga givare av ovanstående. Till sist en maning till ortens samtliga organiserade arbetare, låt oss i samhörighetens och klassolidaritets tecken göra gemensamt front mot arbetsköparendömet. Stopp.

Det är glädjande skriver Fagersta L. S. att Arbetaren redan vid starten med prenumerationsupplagan kommit ganska långt före en hel del av de övriga Stockholmstidningarna. Vad det gäller Fagersta så tro vi att nu vid månadsskiftet ytterligare en del prenumeranter skall anskaffas. Vid starten hade vi 135 postprenumeranter vilken summa överträffade våra förväntningar på grund av den stora arbetslösheten som här är rådande.

UPPHÄVD BLOCKAD.

Då uppgörelse träffats med arbetsledningen vid Skansen, förklarar den av undertecknad organisation mot nämnda arbetsplats utfärdade blockaden för ny arbetskraft upphävd.

Stockholm den 21/1 1922.

Stockholms Lokala Samorganisation.

CAFÉET

Södra Barngårdsgatan 2.

REKOMMENDERAS.

MALMÖ.

MEDDELANDE

från Malmö L. S.

På grund av en del oegentligheter är förre kassören Edvin Andersson skild från sin befattning och är L. S. adress numera Alex Thörn, Pilgatan 14.

MALMÖ L. S.

Styrelsen.

VANSBRO.

Från Vansbro L. S.

Alla som veta med sig stå i skuld till vår L. S. torde genast sätta sig i förbindelse med korresponderande.

Box 29, VANSBRO.

Från Vansbro L. S.

A möte sönd. den 15 januari beslöts att, på grund av den stora arbetslösheten och därför att L. S. kassa är renskrad, vi ej t. v. komma att ta befattning med några som helst bidragslistor. Listor återlämnas ej.

Korresp. sekreteraren.

SPETSBERGEN.

Spetsbergenarbetare!

De som står i skuld till S. S. F. torde snarast möjligt ordna sitt mellanhavande på grund av den förestående revisionen.

Spitsbergen S federations

arbetsutvalg.

Box. 37, TROMSÖ.

Guldbrand Grönberg. Knut Eriksson.

SÖDERHAMN.

Uppmaning

från Söderhamns L. S.

Nedanstående medlemmar torde omedelbart sätta sig i förbindelse med Söderhamns L. S. och klara sina skulder senast den 1 mars 1922.

Medlemmarna nr:

52781 Gustav Andersson.

44688 Axel Eriksson.

91231 Carl Eriksson.

6071 H. Larsson.

66318 John Högborg.

29657 J. E. Larsson.

44442 Axel Eriksson.

50867 J. E. S. Olsson.

42830 Otto Ludvig Bo.

80134 K. J. Nordkvist.

97538 Arvid Lindgren.

49964 H. Ringström.

Enligt mötesbeslut.

Axel Johansson.

Kassör.

Stora Åsberget,

SÖDERHAMN.

A. Stigert

Sätt dig omedelbart i förbindelse med undertecknad L. S. i o. f. en saks klarande.

Kristianstads L. S.

Adr.: And. Friberg, Lasarettsgat. 2.

KRISTIANSTAD.

Sågad & Huggen

Prima torr Björkved levereras fritt hemkörd inom Stockholm o. förstäder till lägsta dagspriser. Ring och efterhör innan ni gör Edert inköp. Körning utföres till dagens lägsta pris.

KARL A. ELOFSSONS

VED- & EXPRESSAFFÄR

Arbetargatan 24.

Allm. Telefon Kungsh. 1770.

Nedsatta priser

Å sjukvårds- och gummilartiklar, Livmodersprutor, med groft rör kr. 8:—, Dyo, stora, med 3 rör, kr. 12:—, Dyo med holl. slangar kr. 5:—, Gummivaror kr. 3:—, 4, 5, 6 och 8. Livmoderspeglar, Sköljpuver, Sonder o. Katerar, Bräckband, Maggördlar o. gördlar för grossess, efter grossess och operation samt elastiska maggördeln Minerva, som ersätter snörlivet och tillfyller obehindrad andhämtning. Pris med 4 strumpställare kr. 14:—, Brösthållaren Diana, giver idealisk figur, kr. 6:—, Ryggstödshållare för vuxna och barn, vilka ha anlag för framåtlutande gång, kr. 9, 10, 12 o. 15. Gummistumpor o. bindor för fötterna. Urinbehållare. Liggdövor, Gummiduk o. Vaxduk för underlägg. Hälfotsinlägg, "Tiz". Fotkur o. Liktorsdöd m. m. till priskuranten och receptbel, måttblanketter m. m. i förseglat brev gratis. Återförsäljare torde begära särskild nettoprislista från A.-B. Nils Adamssons Sjukvårdsaffär Centralpalatset, Stockholm.

Sjukvårds- & Gummivaror

Livmodersprutor. Hälfotsinlägg. Stora bollsprutor 8, 10 kr., 3 spejsar 12 kr., mindre 6 å 8 kr. Urinbehållare. Maggördlar, Bräckband, Battonger m. m. Priskur. gratis. Herr- o. Dam-avdelning.

Aktiebolaget C. M. ANDERSSON

(Etabl. 1893.)

Jakobsbergsgatan 16, Stockholm

R. T. 3278. Box. 210.

Sanitära

+ Gummivaror +

av prima freds-kvaliteter från Kronor 3:— 4:— och 5:—. Denna vara representerar oaktat det oerhörd låga priset det absolut förmåsta på området. Dinapp, transparenta, varje napp förpackad i särskild hygienisk förpackning, till Kr. 5:— pr duss. Tröstar, kompl. med skiva och ring till Kr. 5:—, pr duss. Gummisvampar av extra fin och behaglig kvalité till 2:—, 3:—, 4:—, 5:—, 6:— pr st.

Alla varor expedieras till landsorten pr postförskott från

KEMIKALIELAGRET

Avd. A, Stockholm 1.

Billigast i Sverge.

Gummi 3, 4 och 5 kr. Stora Bollsprutor högsta märke, fem års garanti kr. 6, med 3 rör kr. 9, mindre 4 å 5 kr. Sköljpuver med bruksanvisning kr. 2:50. Sonder kr. 2:50. Alla slags sjukvårdsartiklar till engrosspriser. Endast högsta, kontrollerade varor. Gratis prislista.

Jakobsbergsgatan 26

Hämet vid Kungälv

Postfack 622, Stockholm 1.

Öpp. kl. 10-12 och 1-4.

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

ALLT. 14399

Caféet & Matserveringen

Oxorget 4

anbefalles Arbetarens läsare.

Tel. N. 242 72.

KONTROLLERAT

GUMMI

3:—, 5:—, 7:—, 10:— kr.

Absolut bästa inköpskälla. Diskr. försändelse

C. O. BERGMAN.

Klara Norra Kyrkogata 23, STOCKHOLM.

SKÖVDE.

+ Gummivaror +

Absolut bästa originalvaror som föres i handeln. Till billigaste priser. Akt. Ramses m. fl. ännu bättre märken pris 3-4 -5-6-7-8 kr. Livmodersprutor 3 rör, 5 års garanti kr. 10:— per st. m. m., m. m. Prislsta gratis fullt diskret.

G. KARLSSON, Box 91, Skövde.

TIDAHOLM.

+ Nedsatta priser +

Å stämpade och väl kontrollerade GUMMI- och SJUKVÅRDSARTIKLAR i originalförpackning, från världsmarknadens förmåsta fabriker 2:50, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 och 10 kronor. LIVMODERSPRUTOR. Obs! högsta märke från 4 till 12 kronor styck. LIVMODERSPEGLAR, SKÖLKAN-NOR m. m. i parti och minut försändes fullt diskret, utan angivande av innehåll eller firmanamn.

Handels-Magasinet, Tidholm

UDDEVALLA.